

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΘ΄

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1885
1 Ἰανουαρίου ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶνε ἰτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ἐπιτ. τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 39.

ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος. ἴδε προηγούμε. φύλλον.)

Ἀναστρέφοντα ἢ ἀνακυκλικῶς καλοῦνται τὰ ἔπη ἐκεῖνα, ἅπερ ἄνευ βλάβης τῆς ἐννοίας ἀναγινώσκονται διττῶς, ἢται οὐ μόνον κατὰ τὴν φυσικὴν τῶν λέξεων τάξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀντίστροφον, τῆς τελευταίας λέξεως ὡς πρώτης λογιζομένης, τῆς προτελευταίας ὡς δευτέρας καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ περιέχονται ἑπτὰ τοιαῦτα δίπτυχα ἐπιγράμματα Νικοδήμου τοῦ Ἡρακλεώτου καὶ ἐν Λεωνίδου τοῦ Ἀλεξανδρέως, οὗ καὶ ἀνωτέρω ἐμνήσθημεν, ὡς ποιητοῦ τῶν ἰσοψήφων. Ἴδου ἐν τούτων.

Ἀερότης δάκρυον διερῆς, καὶ λείψανα δειπνῶν
θύσνομα, καὶ ποιὴν ἔγραφεν Ὀφελίων.

Ἕπερ δύναται ν' ἀναγινωσθῆ καὶ ἀναστροφάδην. « Ὀφελίων ἔγραφεν ποιήν, καὶ θύσνομα δειπνῶν λείψανα, καὶ διερῆς δάκρυον Ἀερότης. » Σημειωτέον ὅτι πρὸς ὑπερνίκησιν δυσχερειῶν τινῶν, ἃς ἐπαρουσίαζεν ἐν τισὶ τῶν ἐπιγραμμάτων ἢ ἀνακυκλικῶς ἀνάγνωσις, οἱ ποιηταὶ αὐτοῦ ἐπένοησαν τέχνασμα ὑπὲρ τὸ δέον ἀφελές. Τὰς προθέσεις καὶ τὰ ἄρθρα, ἅπερ ἐστενοχώρουν αὐτοῦς μὴ ἐπιτασσόμενα, συνέπλεκον ἐν τερατώδει συνθέσει μετὰ τῶν ἐπομένων λέξεων, καὶ οὕτως ἔγραφον « τοντραγόπουν ἐμέ Πῆνα » « νύμφας ἐκθαλάμω ἀγομεν », « ἐχειρῶν ἠγαγόμην. » διότι οὕτως εὐδοῦται ἢ ἀνάστροφος ἀνάγνωσις, ἀναγινωσκομένου « Πῆνα ἐμέ τὸν τραγόπουν » κλπ. καὶ οὐχὶ « τραγόπουν τὸν » ἢ « χειρῶν ἐκ » κλπ.

Οἱ δὲ **καρκίνους ἢ κατ' ἀναποδιαμὸν** στίχοι εἶνε τελειοποίησι τῶν ἀναστροφόντων, ἀναγινωσκόμενοι καὶ κατὰ τὴν φυσικὴν τάξιν καὶ ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά. Παῖσιος ὁ μικρὸς, ὁ τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν γινωμῶν συλλογεύς, περὶ οὗ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐγένετο λόγος, γράφει περὶ τοῦ στιχουργικοῦ τούτου εἴδους τὰ ἐπόμενα.

Ἐγνώρισες, φιλοκαθῆ, καὶ τὰ αἰνιγματώδη,
μάθε καὶ τὰ ἀκόλουθα. τοῦτέστι τὰ τερπνώδη.
Τὸν πάγουρα ἑλληνιστὶ τὸν λέγουσι καρκίνον.
(τὴν ἐτυμολογίαν του εὐρέτην ἴς τὸν Βασίλειον.)
Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ ὁ πάγουρας βαδίζει,
λοφὰ κάνει τὴν κίνησιν, ὡς βούλεται γυρίζει.

ΤΟΜΟΣ ΙΘ΄. — 1885

Οἱ κάτω στίχοι, ὡς ὄρας, ποῦ λέγονται καρκίνοι, ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ γυρίζουν, ὡς ἐκεῖνοι. Τὸ τέλος κάνουν ἀρχὴν καὶ τέλος τὴν ἀρχὴν τους, καὶ θύμασον, ὡ ἄνθρωπε πολλὰ τὸν ποιητὴν τους.

Λεῖψιν, μέτρον καὶ συλλαβὴν ποτέ τους δὲν ἀλλάζουν, Τζέτζην τὸν τούτων ποιητὴν ποῖοι νὰ μὴ θαυμάζουν ;

— Ποῖοι νὰ μὴ θαυμάζουν! Βεβαίως δὲν θὰ εὐλείψωσιν οἱ θαυμασταὶ τοῦ ποιητοῦ τῶν καρκίνων, ἀφ' οὗ, κατὰ τι σοφὸν λόγιον, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ εὖρη ὁ μωρὸς θαυμαστὴν μωρότερον. Ὅμως τὸν τοιοῦτον θαυμασμὸν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ καρπωθῆ ἀποκλειστικῶς ὁ Τζέτζης, πρὸς ὃν ἰδιάζουσαν φαίνεται τρέφει στοργὴν ὁ μικρὸς Παῖσιος. Τὴν δόξαν τῆς ποιήσεως τινῶν τῶν σωζομένων ἑλληνικῶν καρκίνων ἀμφισβητοῦσι πολλοί. Οὕτως οἱ ἐπόμενοι τρεῖς καρκίνοι ἀποδίδονται εἰς Ἰουλιανόν, ἄδηλον ἂν τὸν βασιλέα ἢ τῶν ἀπὸ ὑπάτων ἐπιγραμματοποιῶν.

Ἀθῆσας ἤδη πῶψ πηδῆσας ἤλθα.
Ἀμῆσας ἄρθην, ἕροφρονον ἤδρασα σῆμα.
Ἀλύσας ὤρην ἠνεμωμένην, ἔζρωσα φύλα.

Ὁ μόνος ἀνεκτὸς καρκίνος στίχος.

Νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν,

ὁ ἐπιγεγραμμένος περὶ φιλήν ἐν τῷ ναῶ τῆς Ἀγίας Σοφίας, ἀναγράφεται ἐν τινι κώδικι ὡς ἔργον τοῦ κύρου Στυλίου, ἢ ὡς τινες διορθοῦσι Στουδίτου ἄλλοι πάλιν ποιητὴν τούτου λέγουσι Λέοντα τὸν φιλόσοφον. Ἀδέσποτος εἶναι ὁ ἐπόμενος καρκίνος, εἰς τὸν ἅγιον Διομήδην ἴσως ἀναφερόμενος, οὗ τὸν ναὸν ἐκτίσεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ ἐκκλώπισε Βασίλειος ὁ Μακεδών.

Ἦδη μοι Διὸς πηγὴ παρὰ σοί, Διομήδη.

Συλλήθδην δὲ πάντες οἱ ἐπόμενοι καρκίνοι ἀποδίδονται ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐκδότου αὐτῶν, τοῦ Χίου Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου, εἰς τὸν φιλόσοφον Λέοντα.

Σοφὸς ἔγωγε ἤδη ὦν ἄνω, χαρᾶ
τῶν ἄνω, γελῶ τὰ κάτω, λέγων ἄνω
ταραχῶν ἂν ὦ, ἤδη ἔγωγε σοφός, ἰ)

Ἦ σὸν, ἀναρχε, νόμον ἔχρανα νόσφ.
Σοὶ πῶ φωτὶ σοφὸς ἴτω Φώτιος.
Νῶ ἐλατά, μὴ ὄνητά, σοφὸς ἄτη, νοήματα Λέων.
Νοσῶ, σὺ ὅς ἢ ἴαμα, Ἰησοῦ, σώσον.
Νίψον ἀνομήματα, μὴ μόναν ὄψιν.
Ἴερὰ σὰ παρὰ χεῖλη, Ἦλιε, χαρὰ πᾶσα βεῖ.

ἰ) Οἱ ἐκδοταὶ τῆς Ἀνθολογίας ὑπολαμβάνουσι ταῦτα ἄμετρα πικρῶς ὅμως εἶναι κακοὶ ἰαμβικοὶ τρίμετροι.

Νόμον ὁ κοινὸς ἔχει σὺν εἰκονόμενον.
 ἴτε τάφω, αὐ δ' ἔδους ὡ φατὲ τί.
 Ἄμωσ, ἴασαι νόσον, ἴασαι σῶμα.
 Σάρκας, ἄς εἴλας, ἄνας, ἔσω ὡς ἔξανας ἐλιέσας ἄρας.
 Σὸς εἴμι, τίμιε, σὸς.
 Ἄδᾶ, φάγε μέγα φάδα.
 Ἄ γένος ἔμῳ, ἐν ᾧ μέσον ἐγώ.
 Ἀναβάσατε τὰ σάβανα.
 Νοσῶ, Σῶτερ, ὑπὸ πυρετῶν, σῶσον.
 Ἐρεῖς ὁ ἐν Σάμω Θωμάς νέος ἱερέ.
 Ἄνας ἐτάκη ἄττα ἢ κατίθανα.
 Νομικῶς ἀδῶς ἐξέλεξε Σάββας ὄχιμον.
 Εἰπέ, σὺν αἵμα Δαμιανὸς ἐπιε.
 Σοφά τε καὶ μὴ, γῆ μία καὶ τάφος.
 Εἶπεν ἄφρων Ὅραφνε, πῖε.
 Εἰς ὅλα καλὸς εἶ. ¹⁾
 Ἄ πόρτη πρέδετε δέρπη τρόπον.
 Νοεῖς ἔβαλε σοφός, ἔλαβε σίτον.
 Ἐλε ἐμέ, σοφέ, νέφος ἐμέ ἔλε.

Τὸν ποιητὴν τῶν καρκίνων τούτων λέγουσι
 τινες, ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν πρὸς Λέοντα
 τὸν βασιλέα, διότι οἱ κώδικες γράφουσι Λέοντος
 τοῦ φιλοσόφου, μὴ προστιθέντες ἀκαὶ βασιλέως.
 Τὸ ἐπιχείρημα δὲν εἶνε πολὺ πειστικόν. Λέων
 ὁ βασιλεὺς πολλαχοῦ ἀποκαλεῖται ἀπλῶς ὁ φι-
 λόσοφος, ἢ ὁ σοφός. Ἄλλως δ' οἱ καρκίνοι δὲν
 εἶναι ἔργα ἀνάξια τοῦ φιλοσόφου βασιλέως, ὃν ἡ
 μέριμνα περὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ κράτους του
 δὲν ἀπησχόλει ὅσον ἢ περὶ τῆς μελλούσης τύχης
 αὐτοῦ. Ὁ γράψας τοὺς «χρησμούς» ἠδύνατο νὰ
 γράψῃ καὶ τοὺς καρκίνους. Ὁ δὲ καρκίνος
 εἶνε ἂν μὴ ὑπέρτερος τοῦλάχιστον ὅμως ἐφάμιλλ-
 λος τῇ ἐπομένῃ στροφῇ τῶν χρησμῶν, ὧν ποιη-
 τῆς θεωρεῖται ὁ σοφὸς αὐτοκράτωρ.

Ἦτον θῆτα μάθε πῆττα·
 θῆτα ἦτο νοῦν οὐκ εἶχεν·
 ἀλλὰ θέσε πῆττα ἦτον·
 εἰ καὶ ἔλλα φέρουσιν γε,
 τοῦ ἀνάψαι καὶ ζυμῶσαι,
 καὶ τὴν πῆττα νὰ τὴν πλάσσωμεν.
 Ἄ παπαί! καὶ ἡ πῆττα χάθη! ²⁾

Ποσάκις ἢ ποιήσεις τῶν καρκίνων δὲν θὰ ἐνε-
 στάλαξε βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὴν καρδίαν
 τοῦ Λέοντος ἐν δειναῖς συμφοραῖς τῶν ὑπηκόων!
 Ἡ χαρὰ, ἦν θὰ ἠσθάνθη, ὅτε κατώρθωσε νὰ
 γράψῃ τὸν στίχον

Ἄδᾶ, φάγε μέγα φάδα,

ὑποθέτομεν ὅτι θὰ συνεκέρασε τὴν θλίψιν, τὴν
 ἐκ λυπηροῦ ἀγγέλματος περὶ νίκης τινὸς τῶν Βουλ-
 γάρων ἢ τῶν Ῥώσων. Μανθάνων δ' ὅτι οἱ Ἄρα-
 βες πειραταὶ ἐφόνευσαν στρατιώτας του, θὰ
 παρεμυθεῖτο ἴσως δυνάμενος νὰνακράξῃ καρκι-
 νικῶς,

Ἀναβάσατε τὰ σάβανα!

Τὸν Λέοντα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν καρκίνων
 κατασκευαστὰς ὑπερηκόντισαν κατὰ τὴν τέχνην

¹⁾ Οἱ ἐκδόται νομίζουσιν, ὅτι ὁ καρκίνος οὗτος εἶναι ἐ-
 φθαρμένος καὶ ἀτελής, διότι γράφουσιν «εἰς ὅλα καλὸς εἶ,
 καλὸς εἶ...» διορθοῦται ὅμως διαγραφόμενων τῶν δύο
 τελευταίων λέξεων.

²⁾ Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 551 χειρογράφου ἑλληνικοῦ κώδικος
 τῆς ἐν Μονάχῳ βιβλιοθήκης φ. 290^α.

οἱ λατινιστὶ γράψαντες τοιοῦτους. Δὲν εἶναι δ' οἱ
 λατινικοὶ καρκίνοι ὡς οἱ πλείστοι τῶν ἑλληνικῶν
 ἀκατάληπτον σύρραμα λέξεων, ἀλλ' ἔχουσι καὶ
 ἔννοιαν καὶ μέτρον. Ὁ παλαιότατος λατινικὸς
 καρκίνος εὐρηταὶ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Πομπηῆας
 (Corpus inscr. latinarum IV 2400^α). Πα-
 λαῖον λέγει ὁ κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα μ. Χ.
 ζήσας ποιητὴς καὶ ἐπιστολογράφος Σιδώνιος
 Ἀπολλινάριος καὶ τὸν καρκινικὸν τούτον στίχον

Roma tibi subito motibus ibit amor.

Ἡ αὐτὴ δὲ λατινικὴ λέξις (versus recur-
 rentes) δηλοῖ τοὺς καρκίνους καὶ τοὺς ἀντιστρέ-
 φοντας ἢ ἀνακυκλικούς. Ὁ Σιδώνιος Ἀπολλι-
 νάριος παρατίθει διστίχον ἐλεγειακὸν ἐπιγράμμα-
 του, ὅπερ ἀναστροφάδην ἀναγινωσκόμενον διατη-
 ρεῖ τὸ αὐτὸ μέτρον. Συνήθως δὲ τῶν λατινικῶν
 ἀνακυκλικῶν ἢ ἀπὸ τοῦ τέλους ἀνάγνωσις παρέχει
 ἔννοιαν ἀντίστροφον τῆς ἐκ τῆς ὀρθῆς ἀναγνώ-
 σεως προκυπούσης. Οὕτω τὸν ὑπὸ τῶν καθολι-
 κῶν λεγόμενον στίχον

Patrum dicta probo, nec sacris belligerabo.

ἀνέστρεφον οἱ τάντιθετα πρεσβεύοντες διαμαρ-
 τυρόμενοι οὕτω

Belligerabo sacris, nec probo dicta patrum.

Ὡς δὲ μαρτυρεῖ ὁ Tabourot, ὁ μοναχὸς Ἰάκω-
 βος Percher ἐξωγράφητε ἐν τῷ παρεκκλησίῳ
 του παρὰ τὸ Dijon ἄγγελον καὶ διάβολον κρα-
 τοῦντας ἐκατέρωθεν δέλτον, ἐπιγεγραμμένον ἔ-
 χουσιν ὁκάστιχον λατινικόν. Καὶ ὑπὸ μὲν τὴν
 εἰκόνα τοῦ ἀγγέλου ἔγραψε· «ὀρθῶς ἀναγινώσκων
 σφύζεσαι»· ὑπὸ δὲ τὴν τοῦ διαδόλου· «ἀνα-
 στροφάδην ἀναγινώσκων κολάζεσαι». Διότι τὸ
 ἐπιγράμμα ὀρθῶς μὲν ἀναγινωσκόμενον περιεῖχε
 νουθεσίας τοῦ ἀγγέλου, ἀναστροφάδην δὲ σατα-
 νικὰς συμβουλὰς.

Οἱ λατινικοὶ καρκίνοι καὶ οἱ ἀνακυκλικοὶ στί-
 χοι εἰσὶ πολυπληθέστεροι τῶν ἑλληνικῶν, ἂν συν-
 υπολογίσωμεν καὶ τοὺς ὑπὸ διαφόρων λογίων
 κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους
 ποιηθέντας. Διατηροῦμεν ὅμως οἱ ἑλληνες τὴν
 ἀριθμητικὴν ὑπεροχὴν, ἂν προσθῶμεν εἰς τοὺς
 παλαιούς καρκίνους καὶ τοὺς μετὰ κόπων καὶ
 μόχθων κατασκευασθέντας ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου
 Ἀμβροσίου τοῦ Παμπέρεως. Οὗτος ἐν ἔτει 1802
 ἐξέδωκεν ἐν Βιέννῃ «Ποίημα καρκινικὸν μετὰ
 » σχολίων, καὶ τῶν περιεχομένων αὐτῷ ἱστορι-
 » ῶν, εἰς πλείστην ὠφέλειαν τοῖς ἀκριβῶς καὶ
 » μετὰ προσηκούσης προσοχῆς αὐτό μετιούσι». Τὸ
 ποίημα τούτο, ἐκ στίχων καρκινικῶν 416 ἐν ὅλῳ
 ἀποτελούμενον, θέμα ἔχει· «Τίνας ἂν εἶπε λό-
 » γους Αἰκατερίνη ὁ αὐτοκράτειρα πικρῶν
 » τῶν Ῥωσσιῶν, ἐκστρατεύσασα κατὰ τοῦ Λέ-
 » χου». Ὡσεὶ δὲ μὴ ἤρουν τόσοι καρκίνοι, ὁ ποι-
 ῆσας τούτους ἱερομονάχος προσέθηκε καὶ ἄλλους
 51 στίχους· ἐπιγραμμάτων καὶ 36 καρκινικῆς

ἀφιερώσεως εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας
 Ἀλέξανδρον τὸν Α'. Ἀγνοοῦμεν ἂν ὁ τσάρος ἐκο-
 λακείθη πολὺ ἐκ τῆς καινοφανοῦς ἀφιερώσεως,
 ἥς ἕκαστος στίχος δίκην ἀμφιτάπητος διπλῆν
 ἔχει ἐγκωμιαστικὴν ὄψιν βεβαίως ὅμως οὔτε ἐ-
 κίνος, οὔτε κἀνεὶς ἐκ τῶν σοφῶν τῆς εὐρείας αὐ-
 τοκρατορίας του, θὰ ἠδυνήθησαν νὰ ἐνοήσωσιν
 ἕνα κἄν στίχον τῆς ἀφιερώσεως ἢ τῶν πέπλασμέ-
 νων καρκινικῶν λόγων τῆς αὐτοκρατείας. Τούτο
 συναισθανόμενος κἄπως καὶ ὁ ποιητὴς συνέστησε
 τοῖς ἀναγνώστῃς ἐν αὐτῇ τῇ ἐπιγραφῇ τὴν «με-
 τὰ προσηκούσης προσοχῆς» μελέτην τοῦ ἔργου του,
 ὑποσχόμενος πρὸς ἀνταμοιβὴν πλείστην τὴν ἐκ
 ταύτης ὠφέλειαν, προσέθηκε δὲ καὶ ὑφ' ἕκαστον
 στίχον σχολία ἐρμηνευτικά, ἐν οἷς προσποιούμενος
 ὅτι ἐξηγεῖ ἢ τὰ ἀνεξήγητα καὶ ἀσυνάρτητα, ὑπο-
 δηλοῖ οὐχὶ τί λέγει, ἀλλὰ μᾶλλον τί προετίθετο
 νὰ εἴπῃ. Ὅπως παράσχωμεν ἔννοιαν τινὰ τῶν τε
 καρκινικῶν στίχων τοῦ Παμπέρεως καὶ τῆς ἐρ-
 μηνευτικῆς μεθόδου αὐτοῦ, παραθέτομεν ὡδε τοὺς
 δύο πρώτους τοῦ ποιήματος στίχους.

Ρυπαρά, ἄνομα τὰ, ἄτα μόνα, ἄρα πῦρ.
 Ἐθνη, ἢ νομῆ πάσα πημονὴ ἦνθε.

Σχόλια : 1. Ὡς μιὰρ καὶ βέθηλα ὦν ἀκήκοα! ἤλικος
 γίμει ἀσιδείας ἢ προῦπτος αὐτῆ καὶ ἀθεσμος ζήμια! πυ-
 ρὸς ἀντικρὸς μόνου δεῖται πρὸς ἄμναν. (Ἔστι δὲ τὸ σχή-
 μα ἀσάδιστον.)

2. Ἀνωτέρω περιήλγει, καὶ οἰνοῖ ἐπωδύρετο, βεβλημένη
 τῇ λότρῃ τῆς συμφορᾶς· ἐνταῦθα δὲ τὸν τὴν ἀφορμὴν πα-
 ρασχόντα αἰτιωμένη, ἐκ τῆς αὐτοῦ ἐπιδαβούς ἀρχῆς πάν-
 τα τὰ κακὰ ἀναφύει μαρτύρεται.

Τὰ περιεργότατα ἀναντιρρήτως τῶν στιχουρ-
 γικῶν παιγνίων εἰσὶ τὰ **τεχνοπαίγνια**, ἐν οἷς
 τὸ μήκος καὶ ἡ διάταξις τῶν στίχων ἀπαρτι-
 ζοῦσι σχῆμα ἔχον σχέσιν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ
 ποιήματος. Τοιοῦτων τεχνοπαγιῶν τέσσαρα ὅλα
 βιβλία συνέθετο Σιμμίας ὁ Ῥόδιος, γραμματικὸς
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ζήσας περὶ τὸ 300 π. Χ. Ὁ-
 μοία ἐποίησε καὶ ὁ συμπολίτης καὶ σύγχρονος τοῦ
 Σιμμίου Δωσιάδας. Καὶ τοῦ μὲν Σιμμίου σώζον-
 ται δύο τεχνοπαίγνια, ὁ *πέλεκυς* καὶ αἱ *πτέρυγες*
Ἐρωτος· ὁ πέλεκυς ἐκλήθη οὕτω «ἐπεὶ κατὰ
 μίμησιν πελέκειος συντίθεται,» ἀπεικάζων πέλε-
 κυν ἀμφίστομον. Ἀποτελεῖται ἐκ στίχων δώδε-
 κα, ὧν μείζονες ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος, χο-
 ρεμβικοὶ ἐξάμετροι καταληκτικοί, ἐλάσσονες
 δ' ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἕβδομος, μονόμετρος ἰαμβικός
 καταληκτικὸς ὢν. Τὸ ποίημα ἀναγινώσκειται
 συναπτομένων τῶν ταυτομέτρων καὶ ἰσοσυλλάβων
 στίχων, ἦτοι τοῦ πρώτου μετὰ τοῦ τελευ-
 ταίου, τοῦ δευτέρου μετὰ τοῦ προτελευταίου
 καὶ οὕτω καθεστῆς. Ἐκ δώδεκα ὁμοίως στίχων
 ἀποτελοῦνται καὶ αἱ Πτέρυγες Ἐρωτος τοῦ
 αὐτοῦ ποιητοῦ, κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα πεποη-
 μέναι.

Τοῦ δὲ Δωσιάδου περιεσώθησαν δύο βωμοί, ὧν
 τὸν ἕτερον παρατίθεμεν ὡδε·

Ὅλος οὐ με λιβρὸς ἱσῶν
 Λιβάδεσσιν, οἶα κάχλην
 Ἰπὸ φοινίσι τέγγει·
 Μαύλιες δ' ὑπερθε πέτρης Ναξίας θοοῦμεναι
 Παμάτων φείδων Πανός· οὐ στροβίλων λιγυῖ
 Ἰξὸς εὐώδης μελαίναι τρεχνέων με Νυσίων.
 Ἐς γὰρ βωμόν ὄρης με μήτε χρυσοῦ
 Πλίνθις, μήτ' Ἀλύθης παγέντα βώλοισ·
 Οὐδ' ὄν Κυνθογενῆς ἔτευξε φύτλη,
 Λαβῶν τὰ μη' ἄδων κέρα,
 Λισσαῖσιν ἀμφὶ δεράσιν
 Ὅσσαί νέμονται Κυνθίαις
 Ἰσόρροπος πέλοιστέ μοι.
 Σὺν Οὐρανοῦ γὰρ ἐκγόνοις
 Εἰνὰς μ' ἔτευξε γηγενῆς·
 Τάων δ' ἀείζων τέχνην
 Ἐνευσε πάλαμος ἀφθίτων.
 Σὺ δ' ὦ πῶν κρήνηθεν, ἦν
 Ἰνις κόλαψε Γοργόνος
 Θύοις τ' ἐπισπένδοις τέ μοι
 Ἰμηττιᾶδῶν πολὺ λαοτόρην
 Σπονδῆν· ἄδην ἦθι δὴ θαρσέων
 Ἐς ἐμὴν τεύξιν· καθαρὸς γὰρ ἐγώ
 Ἰὸν ἰέντων τεράων, οἶα κέκυθ' ἐκεῖνος
 Ἄμει νέαις θρηκίαις, ὄν σχεδόθεν Μυρήνης.
 Σοί, Τριπάτωρ, πορφυροῦ φῶρ ἀνέθηκε κροῦ.

Ὡς βλέπει ἕκαστος, ὁ Δωσιάδης μὴ ἀρκού-
 μενος εἰς τὰς ἀρχιτεκτονικὰς δυσκολίας τοῦ ποιή-
 ματός του, προσέθηκε καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος.
 Ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος δὲ ταύτης «Ὀλύμπιε, πολ-
 λοις ἔτεσι θύσειας!» ἐκιάζομεν ὅτι τὸ ποίημα ἐ-
 στάλη εἰς φίλον ἐν εἶδει συγχαρητηρίου, ἐπὶ τῇ
 ἐπέτειῳ τῶν γενεθλίων του, ἢ κατὰ τὴν ἐορτὴν
 τῶν Κρονίων.

Ἄλλα τεχνοπαίγνια γνωστὰ ἡμῖν εἰσὶν ἢ εἰς
 τὸν Θεόκριτον ἀποδιδόμενη *Σύριγγ*, πεποημένη
 ἐν σχήματι τῆς σύριγγος τοῦ Πανός, καὶ τὸ ὄν
Χελιδόνας, ὅπερ ἄλλοι μὲν λέγουσι ποίημα Βη-
 σαντίνου τοῦ Ῥοδίου, ἄλλοι τοῦ Δωσιάδα καὶ
 ἄλλοι τοῦ Σιμμίου.

Πλὴν τῶν τεχνοπαγιῶν τοῦ Σιμμίου, τὰ
 λοιπὰ ἔχουσι γλώσσαν στρυφνὴν, σκοτεινὴν καὶ
 κακόζηλον, δικαίως δ' ὁ Λουκιανὸς καλεῖ τὸν Δω-
 σιάδην κακοδαίμονα τὴν φωνὴν. Οἱ ποιηταὶ τού-
 των προσεπάθον ἰδίως νὰ διαγράψωσιν ἐπιτυχῶς
 τὸ ἐπιζητούμενον σχῆμα, ἀδιαφοροῦντες περὶ τοῦ
 περιεχομένου. Ἄν οἱ βωμοὶ εἶναι ἀρχιτεκτονικῶς
 ἄψογοι, καὶ τὰ φᾶ τῶν χελιδόνων φυσιολογικῶς
 ἀνεπίληπτα, οὔτε αἱ ἔννοιαι ὅμως, οὔτε ἡ γλῶσσα,
 οὔτε τὸ μέτρον εἶναι ἀνεκτά.

Κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων ἠσχολήθη εἰς
 τοιαῦτα τεχνοπαίγνια ὁ ἐπὶ Κωνσταντίνου ζήσας
 Ῥωμαῖος ποιητὴς Πόπλιος Ὀπτατιανὸς Πορφύ-
 ριος, ὅστις ἐποίησεν ἐπίσης ἕνα βωμόν, μίαν Σύ-
 ριγγα καὶ ἕνα Ὀργανον. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ὁ
 διάσημος Γάλλος συγγραφεὺς Ῥαβελαι ἐν τῷ
Πανταγροῦέλω παρεμβάλλει μίαν δέησιν εἰς τὴν
 θεῖον φιάλην ἐν σχήματι φιάλης καὶ ἐν ἑτερον
 ποίημα ἐν σχήματι ποτηρίου. Δύο ὅμοια ποιήματα
 ἦτοι φιάλην καὶ κύπελλον, ἀλλὰ τεχνικώτερα τὸ

σχῆμα ἐστιχοῦργησεν ἕτερος Γάλλος, ὁ Panard. Βωμούς δὲ κατὰ μίμησιν τῶν τοῦ Δωσιάδα ποιηθέντας ὑπό τινος τῶν ἡμετέρων λογίων, ἐδημοσίευσεν ὁ Ἀσώπιος ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων.

Ταῦτά εἰσι τὰ γνωστά ἡμῖν εἶδη τῶν στιχοῦργικῶν παιγνίων, ὅσα ἢ πρὸς χαριεντισμόν, ἢ παρέκτραπέντες τῶν κανόνων τῆς ποιητικῆς τέχνης καὶ τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ ἀπολέσαντες ἐπενόησαν ποιηταὶ ἢ στιχοῦργοί. Ὀρεῖλεται δ' ἢ ἐπίνοια πάντων τῶν εἰδῶν τούτων εἰς Ἑλληνας, ὧν τὴν εὐθύνην διὰ τὰ κακόζηλα καὶ ἀποφώλια ἐξ αὐτῶν ἐλαφρύνει ἢ προθυμία τῶν λοιπῶν λαῶν πρὸς δουλικὴν τούτων μίμησιν καὶ ἐπανάληψιν.

N. P. II.

ΔΥΣΤΗΝΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ!

Ἦτο κύων μικρὸς ἰσχνὸς καὶ λευκός, ἔχων μακρὰς καὶ λεπτὰς τρίχας, κεκομμένα ὦτα, μακρὴν κηλίδα ἄνωθεν τοῦ ἐνὸς ὀφθαλμοῦ, καὶ ἡμίσειαν μόνον οὐρανὸν τὰς ἐσπέρας, περὶ τὸ λυκόφως, ἠρεῦνα κατὰ μῆκος τῶν βυάκιων ἀπάσας τὰς γωνίας εἰς ἃς οἱ πτωχοὶ ῥίπτουσι τὰ λείψανα τοῦ φαγητοῦ αὐτῶν. Ἄν δὲν ἐζήτει μόνος τὴν τροφήν του, βεβαίως θὰ ἐτρέφετο κάκιστα, διότι ἂν καὶ ὁ κύριός του τὸν ἠγάπα ὡς θὰ ἠγάπα τὸν ἡλίον ἂν οἱ τυφλοὶ ὀφθαλμοὶ του ἠδύνατο νὰ τὸν ἰδῶσιν, ἂν καὶ τὸν ἐλάτρευεν ὡς ἐλάτρευε τὴν μνήμην τῆς συζύγου, τῆς θυγατρὸς καὶ τῆς ἐγγονῆς του, ἐν τούτοις ὁ δυστυχὴς μόνον ἀγάπην εἶχε νὰ τῷ προσφέρῃ. Ἄλλ' ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν ἦνε ἡ ἀγάπη, μὲ αὐτὴν οὔτε μίαν οὐγγίαν ἄρτου δύναται ν' ἀγοράσῃ τις οὔτε ἐν ὅσπουν διὰ πτωχὸν πειναλέον κύνα νὰ εὕρῃ.

Ὁ Καλέβ ἦτο τυφλὸς ἀπὸ εἰκοσι καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν. Καλὸς καὶ ῥωμαλέος ἐργάτης, οὐδέποτε ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν του χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐπ' αὐτῆς φαγητόν, καὶ οὐδέποτε ἡ ἐστία του ἐστερήθη πυρός. Τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη. Νυμφευθεὶς ὑγιᾶ νέαν, ἀπέκτησεν ἐξ αὐτῆς ὠραῖον κοράσιον, ἔχον ξανθὴν κόμην καὶ κυανούς ὀφθαλμούς, τὸ ὅποιον ὠνόμασε Μάρθαν, πάντες ὅμως τὸ ἐκάλεον Ματῆ. Πράγματι, τὸ ὑποκοριστικὸν τούτου ὄνομα κάλλιστα ἤρμοζεν εἰς τὸ χάρμεν ἐκείνου πλάσμα. Ἡ Ματῆ ἐστάλη εἰς τὸ σχολεῖον, ἐνθα ἔμαθε νὰ κεντᾷ καὶ νὰ βράπτῃ. Δὲν ἐφάνετο γεννηθεῖσα, ὡς ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ τῆς, διὰ τὰς χονδρὰς ἐργασίας. Ὁ Θεὸς προφανῶς τῇ ἐπεφύλασσε γλυκυτέραν ζωὴν. Ἄν δὲ ἡμέραν τινά, ὅταν οἱ γέροντες γονεὶς τῆς δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ ἐργάζωνται δι' αὐτὴν, ἐπαρουσιάζετο καλὸς νέος ἄξιός αὐτῆς, θὰ τῷ τὴν ἐδίδον μετὰ τῆς εὐχῆς των.

Ἄλλὰ πρὶν ἢ ἡ Ματῆ γείνη δεκαέτις, πρὶν ἢ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς προτεγγίσει τὰ ὄρια τοῦ γήρατος, ἐπῆλθεν ἡ μεγάλη συμφορὰ τοῦ Καλέβ. Ἐξερράγη μεγάλη πυρκαϊὰ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ἐνθα εἰργάζετο, καὶ ὁ Καλέβ, ἐν τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὅπως διασώσῃ τὴν περιουσίαν τοῦ κυρίου του ἔκαυσε σοβαρῶς τὸ πρόσωπον, τοὺς βραχίονας καὶ τὸ στήθος του. Μετηνέχθη εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἐνθα ἐπεριποιήθησαν αὐτόν, μετὰ ἓνα δὲ μῆνα ἐξῆλθε θεραπευθεὶς μὲν τὰ μέλη καὶ τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ τυφλός.

Πόσόν θὰ ἔκλαιεν ἡ σύζυγός του ἂν εἶχε καιρόν! Ἄλλ' ὁ καιρὸς εἶνε χρῆμα, καὶ ἤρξατο ἐργαζομένη ὅπως κερδίξῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Ἡ μικρὰ Ματῆ ἔπαυσε πλέον κεντῶσα καὶ ἤρξατο βράπτουσα, διότι βράπτουσα διὰ τοὺς πτωχοὺς γείτονας ἠδύνατο νὰ κερδίξῃ ὀλίγα χρήματα.

Τούτο ἐξηκολούθησεν ἐπὶ δέκα ἔτη. Ὁ Καλέβ, ἀναλαβὼν ἔργα οἰκοκυρᾶς, ἠτοίμαζε τὸ λιτὸν γεῦμα τῆς οἰκογενείας, καὶ ἐτακτοποιεῖ τὰ τῆς οἰκίας ἐφ' ὅσον ἠδύνατο. Ἀπ' ἐναντίας αἱ γυναῖκες ἐγένοντο ἄνδρες, ὡς συμβαίνει συνήθως κατὰ τὰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἐργαζόμεναι ἐκέρδιζον, ἐκ δὲ τοῦ κέρδους αὐτῶν, μολονότι οἱ καιροὶ ἦσαν δύσκολοι, ἠδύνατο ἐνίοτε νὰ βοηθῶσιν ἀδελφόν τινα ἢ ἀδελφὴν δυστυχεστέραν αὐτῶν.

Ἐπῆλθεν εἴτα ἑτέρα μεταβολή. Ἐπιδημία πυρετοῦ ἐνέσκηπεν ἐν τῇ συνοικίᾳ πρῶτον δ' αὐτοῦ θυμὰ ὑπῆρξεν ἡ δυστυχὴς μήτηρ. Ὁ Καλέβ ἦτο ἀπηλπισμένος. Ἡ Ματῆ ἀφού ἔχουσε ποταμούς δακρύων ἐπανελάβε τὴν ἐργασίαν αὐτῆς, ἀλλὰ μὲ ὀλιγώτερον ζῆλον. Ὁ Καλέβ μετέβαινε ψηλαφῶν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἐπαιτῶν ἐργασίαν, καὶ προτείνων νὰ πράττῃ ὅ,τι δὴποτε ἀντὶ ἐξ περῶν καθ' ἑκάστην. «Ἦτο, ἔλεγε, δυνατός ὡς γίγας. Ἄληθές τοῦτο, ἐπανελάμβανεν ὁ κόσμος· ἀλλὰ τυφλὸς γίγας εἰς οὐδὲν χρησιμεύει, καὶ εἴμεθα τόσοι πτωχοὶ, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ χάνωμεν ἐξ πένας καθ' ἑκάστην.»

—Θὰ ὑπάγω εἰς τὸ Πτωχοκομεῖον, εἶπεν ὁ Καλέβ· δὲν θέλω νὰ λέγουν ὅτι ζῶ, χωρὶς νὰ κάμνω τίποτα, ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς θυγατρὸς μου.

Τότε ἡ Ματῆ ἐνηγκαλίσθη τὰ γόνατά του, ἐκετεύουσα αὐτόν νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλείψῃ, δακρυροῦσα δὲ τῷ ἐνεπιστεύθη μυστικόν, τὸ ὅποιον δὲν εἶχε τολμήσει νὰ ἐμπιστευθῇ πρὸς τὴν θανούσαν μητέρα τῆς· εἶχε νυμφευθῆ κρυφίως ἓνα ὠραῖον νέον, ὅστις τὴν ἐγκατέλειπε χωρὶς νὰ εἶπῃ πού μετέβαινε, καὶ χωρὶς νὰ τὴν πείσῃ κἄν ὅτι τὸ ὄνομα ὑπὸ τὸ ὅποιον εἶχε νυμφευθῆ ἦτο ἰδικόν του.

Τούτο διὰ τὸν Καλέβ ὑπῆρξε νέον τραῦμα καὶ νέα εὐκαιρία νὰ καταρασθῇ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐτυφλώθη.

— Ἄν εἶχα ἀκόμη τὰ μάτια μου θὰ ἔκαμνα τὸν κόσμον ἄνω κάτω διὰ νὰ εὕρω τὸν ἄθλιον, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὴν ἐντροπήν εἰς τὸ σπιτί μου. Θεὲ μου! πολὺ σκληρὰ μ' ἐτιμώρησες! ἀνέκραξεν ὑψώσας τὰς ἀναισθητοὺς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν του εἰς τὸν οὐρανόν.

Ἡ Ματῆ ἐφθινεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Ἐξηντλεῖτο ὅπως διατηρήσῃ τὴν πελατεῖαν τῆς. Μετ' ὀλίγον ἐγεννήθη δευτέρα Ματῆ, πλάσμα μικρὸν, ξανθόν, κυανόφθαλμον ὡς ἡ μήτηρ τῆς. Διὰ τὸν δυστυχῆ Καλέβ, καταρασθέντα τὸν ἄνδρα, τὸν τοσοῦτ' ἀτίμως ἐγκαταλείψαντα τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον του, ἡ γέννησις τοῦ θυγατρῖου ὑπῆρξεν ὡσεὶ ἠλιακὴ ἀκτίς ἐν τῇ σκοτεινῇ αὐτοῦ ζωῇ. Ὁ τυφλὸς πάππος ἐπεριποιεῖτο τρυφερῶς τὸ προσφιλὲς βρέφος.

Ὁ Καλέβ ἐγῆρασκε προῶρως καθὰ στερούμενος ἐργασίας καὶ καλῆς καὶ ὑγιούς τροφῆς. Τὶ τὸ ἄπορον λοιπὸν ἂν ἡ βράχις αὐτοῦ ἐκυρτώθη, ἂν βυτίδες διηυλακίζον τὸ μέτωπόν του, ἂν ἡ κεφαλή του ἐγένετο φαλακρὰ καὶ ἡ κόμη του φαῖα!

Οὐδεὶς ἐνόησε πῶς τὰ τρία δυστυχῆ ἐκεῖνα πλάσματα ἐζήτησαν ἐπὶ πέντε ἔτη. Τὰ ἐπιπλα τοῦ μικροῦ δωματίου των ἠλαττοῦντο καθ' ἑκάστην ἔτρωγον ζῆρον μόνον ἄρτον, ἀλλὰ καὶ οὗτος δὲν ἐπῆρκει ὅπως καταπαύσῃ τὴν πέναν αὐτῶν. Δὲν ἤρκεσε μόνον τοῦτο· κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐνὸς χειμῶνος, ἡ Ματῆ, ἡ μήτηρ ἤρξατο βήχουσα καὶ πάσχουσα ἐκ τοῦ στήθους. Τότε ὁ Καλέβ ἐψιθύρισε τι εἰς τὸ οὖς τῆς μικρᾶς Ματῆ, καὶ τὸ κοράσιον ὠδήγησε τὸν πάππον αὐτοῦ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν τῆς μεγαλοπόλεως μέχρις ἐνὸς τοίχου ὑπὸ τοῦ ἡλίου προσθαλλομένου, ἐνθα διήρχοντο πολλοὶ διαβάται καὶ ἐνθα ὁ τυφλὸς τείνων τὸν πῖλόν του εὗρισκεν ἐντὸς αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐσπέρας μικρὰ τινα χαλκονομίσματα, τὰ ὅποια ἐκόμιζε περιχαρῆς εἰς τὴν οἰκίαν.

Οἱ πτωχοὶ, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν, καιρίως ἐθλίβοντο ὅταν συνήντων τὸν γέροντα καὶ τὸ κοράσιον εἰς τὴν κλίμακα καὶ ἤκουον βήχουσαν τὴν πάντοτε εἰς τὸ βράψιμον αὐτῆς κύπτουσαν δυστυχῆ μητέρα. Ἔσειον δὲ τὴν κεφαλὴν λέγοντες μεταξύ των· «Αὐτὸ δὲν θὰ βαστάξῃ πολὺν καιρό· καὶ τί θὰ ἀπογίνουσι οἱ δύο ἄλλοι χωρὶς αὐτὴν!» Ὡς ἐκ τούτου ἐδίδον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὴν μικρὰν Ματῆ ἐν κύπελον τῆου ἢ ἐν τεμάχιον τυροῦ διὰ νὰ τὸ φέρῃ πρὸς τὴν μητέρα τῆς. Αὕτη εἶπε τὸ τέιον καὶ ἐδίδε τὸ τυρίον εἰς τὴν μικρὰν, λέγουσα ὅτι δὲν εἶπεινα.

Ἡμέραν τινὰ ἐν παιδίον ἐκ τῶν εἰς τὴν οἰκίαν κατοικούντων εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωματίον κρατοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ μικροῦ κύνα. «Ὁ πατέρας μου ἠθελε νὰ τὸν πνίξῃ· τοῦ εἶπα ὅτι θὰ τὸν ἀγαποῦσθε καὶ μπόρουσε νὰ ὠδηγῇ τὸ γέρο.» Ἡ μικρὰ Ματῆ ἔλαβε τὸν κύνα μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ τὸν ὠνόμασεν Ἰακώβον, ὡς ἐκαλεῖτο

ὁ φίλος τῆς. Ἐδὲν μικρὸν σχοινίον ἀπὸ τοῦ τραχήλου τοῦ Ἰακώβου, καθ' ἑκάστην δὲ ὁ γέρον, τὸ κοράσιον καὶ ὁ κύων ἐβαδίζον ἑμοῦ ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων αὐθιγόμενοι μέχρι τοῦ εὐηλίου τοίχου.

Μίαν ἄλλην ἡμέραν, ἡμέραν ἰδίως ἀπαισίαν, ἡμέραν τοῦ Μαρτίου, καθ' ἣν βορειοδυτικὸς ἄνεμος ἤγειρε νέφη κονιορτοῦ, ἐνῶ καὶ οἱ τρεῖς ἐστάθμευσον εἰς τὴν συνήθη θέσιν, μίαν γειτόνισσα ἔσπευσε πρὸς αὐτούς.

— Καλέβ, εἶπεν, ἐπίστρεψε γρήγορα ἂν θέλῃς νὰ ἰδῆς ἀκόμη τὴν κόρη σου νὰ ζῇ.

Ἐλησμόνει ὅτι ὁ Καλέβ δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὴν θυγατέρα του ἀπὸ δέκα ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα· ἀλλ' οἱ πτωχοὶ δὲν ἔχουσι πάντοτε καιρὸν νὰ ἐκλέγῃσι τὰς φράσεις των.

Ἡ Ματῆ λοιπόν, ὁ Ἰακώβος καὶ ὁ πάππος τρέχοντες ἐφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν πρὸ τῆς νυκτὸς καὶ εὗρον τὴν μεγαλειτέραν Ματῆ (ἡ δυστυχὴς ἦτο μόνον εἰκοσιπενταέτις) ἐπὶ τῆς κλίνης· ἡ συνδόνη εἶχε κηλίδας αἵματος, αἱ δὲ χεῖρες καὶ οἱ πόδες ἦσαν ἤδη ψυχροί.

— Πεθαίνει, εἶπε μίαν γυνὴ ἰσταμένη παρὰ τὸ προσκεφάλαιον αὐτῆς.

— Θεὲ μου! ἀνέκραξεν ὁ Καλέβ γονυπετῶν πρὸ τῆς κλίνης, ἃς ἠμπορούσα μονάχα μίαν στιγμήν νὰ ἔβλεπα αὐτὰ τὰ γαλιανά ματάκια πρὶν κλειστοῦν γιὰ πάντα!

Ματάκια ἐπιθυμία! ἡ ζωὴ τῆς Ματῆς ἐσβέσθη μετὰ τῆς ἡμέρας, τὴν δ' ἐπιούσαν ὑπῆρξεν ἕτερος σωρὸς προσφάτως ἀνασκαφέντος χώματος ἐν τῷ μεγάλῳ νεκροταφείῳ τῶν πτωχῶν, ἐκτὸς τῆς πόλεως.

— Καὶ ἐγὼ ζῶ ἀκόμη, ἔλεγε ὁ Καλέβ, λαμβάνων καθ' ἑκάστην τὴν θέσιν αὐτοῦ κατὰ μῆκος τοῦ εὐηλίου τοίχου, ἔχων τὴν ματὴν παρ' αὐτόν καὶ τὸν Ἰακώβον πρὸ αὐτοῦ. Τὰ ἐνδύματα τῆς μικρᾶς σχεδὸν δὲν τὴν ἐκάλυπτον πλέον, τὰ δὲ ὑποδήματά τῆς δὲν ἐστέκοντο εἰς τοὺς μικροὺς πόδας τῆς. Τὰ ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀφειθέντα πενιχρὰ ἀντικείμενα ἐν πρὸς ἐν μετέβαινον παρὰ τῷ μεταπράτῃ, ἀποφέροντα μάλισ χαλκινὰ τινα νομίσματα, ἢ τὸ πολὺ ἐξ πένας. Τὸν χειμῶνα τὸ κοράσιον ἤρξατο νὰ ὠχρῆ καὶ νὰ βήχῃ ὡς καὶ ἡ μήτηρ του, καὶ νὰ κρατῇ τὴν ἀναπνοὴν του, ὡσεὶ ἡ ἀναπνοὴ ἐξέσχιζε τὸ στήθος του. Οἱ γείτονες ἔσειον καὶ πάλιν τὴν κεφαλὴν λέγοντες· «Πέρνει τὸ δρόμα τῆς μάνας τῆς· δὲν θὰ ζήσῃ πολὺ».

Τούτο ἦτο ἀληθέστατον· πρὶν ἢ ἡ χιών τοῦ πρώτου χειμῶνος λευκάνῃ τὸν τάφον τῆς μητρὸς, τὸ κοράσιον δὲν ἐζῆ πλέον.

Καὶ ὁ Καλέβ; Τοῦ ἔμενον ὁ σκύλος του, τὰ βράκια του, ὁ εὐήλιος τοίχος του. Οἱ πτωχοὶ δὲν δύνανται νὰ τὰ ἔχουσιν ὅλα.

Ὅταν ἡ μικρὰ Ματῆ ἔκειτο λευκὴ καὶ ψυχρὰ

ἐπὶ τοῦ κατὰ γῆς ἐξηγημένου στρώματος (ἢ ζυλίνη κλίνη εἶχεν ἀναγρῆσαι) οἱ γείτονες ἐπεριποιήθησαν ὅσον ἠδύνα· τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πτωμα· διότι οἱ πτωχοὶ ἔχουσι πλέον εὐαίσθητον καρδιάν ἀφ' ὅσον τινὲς μιλίζουσιν· μεγάλως συμβοηθῶνται καὶ δεικνύουσι λεπτότητα ἄγνωστον εἰς τὴν ὑψηλὴν κοινίαν. Μία ἔφερε λευκὴν σινδόνην διὰ νὰ περτυλιξῶσι τὴν μικρὰν νεκράν, ἄλλη ἐκτένισε τὴν ξανθὴν κόμην τῆς, τρίτη δ' ἔθηκεν εἰς τὰς μικρὰς ἐσταυρωμένας χεῖράς τῆς κλαδίσκον περιδός καὶ ἐν γεράνιον.

— Εἶνε πολὺ νόστιμη ἔτσι! εἶπε πρὸς τὸν κάππον μία γραῖα, ἧτις εἶχεν ἐνταφιάσει γενεάς.

— Παντοδύναμη! ἀνέκραξεν ὁ Καλέβ ὑψῶν τὰς χεῖρας, κάμε αὐτὴν τὴν φορὰ ν' ἀνοίξουν μίαν στιγμήν τὰ μάτια μου διὰ νὰ ἰδῶ αὐτὸ τὸ προσωπάκι, τὸ ὅποιον ἀγάπησα τόσο πολὺ χωρὶς νὰ τὸ γνωρίσω.

Οἱ παριστάμενοι εἰσῆλθον, περιμένοντες σχεδὸν ἐν θαύμα. Δὲν εἶχον ἀκούσει ὅμοια πράγματα εἰς τὰς ἐκκλησίας;

Ματαία προσδοκία· οὐδεμία διαταγὴ προήλθεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καθὼς ἄλλοτε ἀπὸ τῆς χεῖλης τοῦ Χριστοῦ ὅταν ἀπέδωκε τὴν ὄρασιν εἰς τὸν τυφλὸν τῆς Ἱεριχώ. Αἱ χεῖρες τοῦ γέροντος κατέπεσαν ἀδρανεῖς, ὁ δὲ Ἰακώβος ἐξεληθὼν τῆς γωνίας αὐτοῦ ἔλειγεν αὐτάς. Εἶτα ἡ Ματῆ μετηνέχθη εἰς τὸ μέγα νεκροταφεῖον εἰς ὃ ἡ μήτηρ τῆς ἐκοιμάτο ἤδη.

Ὁ Καλέβ τοῦ λοιποῦ ἦτο μόνος· τῷ ἔμνευε πλέον μόνον ὁ Ἰακώβος. Ἄλλ' εἰς κύων κάτι εἶνε διὰ τυφλὸν γέροντα, οὐδὲν ἐν τῇ ζωῇ περιμένοντα, καὶ ὅστις θεωρεῖ αὐτὸν εὐτυχῆ ὅταν ἔχη τεμάχιον ἄρτου διὰ νὰ φάγη, ὀλίγον ἄχυρον διὰ νὰ κοιμηθῇ τὴν νύκτα καὶ ἓνα τοῖχον εἰς τὸν ἥλιον διὰ νὰ στηριχθῇ τὴν ἡμέραν.

Οἱ γείτονες ἔλεγον ὅτε τὸν ἀπῆντων εἰς τὴν κλίμακα.

— «Πῶς ἔμπορεῖ νὰ ζῆ;... «Τώρα δι' αὐτὸν ὁ σκύλος εἶνε ὡσάν παιδί», ἐπρόσθετον ὅταν ἔβλεπον τὸν Ἰακώβον ἀνακαθήμενον ἐπὶ τῆς οὐράς του καὶ περιμένοντα νὰ διαβῶσιν αἱ ἀμαξαὶ ὅπως ὀδηγήσῃ τὸν κύριόν του εἰς τὸ σῆμα αὐτοῦ μέρος.

Τότε ὁ Ἰακώβος ἤρχιζε ζητῶν ὁ ἴδιος τὴν τροφήν του. Ἐφ' ὅσον ἔζων αἱ δύο κυριαὶ του, ὑπῆρχε πάντοτε ὀπισθεν τῆς θύρας μία παροψὶς λειψάνων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ὑποφερτῶν, τὰ ὅποια τὸν περιέμενον κατὰ τὴν ἐκ τῆς πρωῆνης ἐργασίας του ἐπιστροφῆν· ἀλλ' ὅταν αὐταὶ ἀπῆλθον, τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ὁ Καλέβ μετὰ μεγάλου κόπου ἐκέρδιζε τὸν ἄρτον του καὶ τὸ ἐνοίκιον τῆς τρώγλης ἦν κατεῖχεν ὑπὸ τὴν στέγην τῆς οἰκίας· τούτου ἕνεκεν, ὅταν ἐπανῆρχετο ἐκ τῆς ἡμερησίας περιουσίας του μὲν ἐν τε-

μάχιον ἄρτου καὶ ὀλίγα χαλκονομίσματα, ἔλυε τὸ περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Ἰακώβου σχοινίον, τὸ δὲ δυστυχῆς ζῶον ἠρέυνα διὰ λογαριασμὸν του εἰς τὰς στενωποὺς καὶ τοὺς διαδρόμους τῆς συνοικίας. Ὁ Ἰακώβος ὡς πρὸς τοῦτο ἦτο ἀκριβέστατος εἰς τὰς ἐξείς του. Τὸν χειμῶνα κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν ἦτο ἐλεύθερος· εἶχεν ἀνάγκην μίξ σχεδὸν ὥρας ἵνα εὕρῃ τὸ γεῦμά του, κατὰ δὲ τὴν πέμπτην ἀκριβῶς ὥραν, μὲ τὸ ὠρολόγιον εἰς τὴν χεῖρα, ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ αὐτὸν ὀλισθαίνοντα κατὰ μῆκος πλαγίας ὁδοῦ, μὲ ἐν ὅστων ἡ λείψανον ἰχθύος μεταξὺ τῶν ὀδόντων, παρακλῆπτοντα δεξιῶς τὰ προσκόμματα μέχρις οὐ φθάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου του ἐτελείωνεν ἡσύχως γεῦμα μετὰ κόπου ἀποκτηθὲν, εἰς ὃ ὁ Καλέβ ἐπρόσθετε πάντοτε μέρος τοῦ ἰδικοῦ του, ὅσον ἰσχύον καὶ ἂν ἦτο τοῦτο.

Ὁ χειμὼν τοῦ 1881 ὑπῆρξεν ἰδίως σκληρὸς διὰ τε τὸν ἄνθρωπον καὶ διὰ τὸν σκύλον. Κατὰ τὸ θέρος ἡ τύχη των ὑπῆρξεν ἦττον κακὴ· οἱ διαβάται εἶχον ὀλίγον πλεῖοτερα χρήματα νὰ δαπανήσωσι, καὶ τὰ μικρὰ χαλκονομίσματα ἐπιπτον ἦττον σπανίως ἐν τῷ πῖλῳ τοῦ τυφλοῦ. Ὁ Ἰακώβος ἀφ' ἐτέρου ἐλάμβανεν ὅτε μὲν δίπυρον ἢ τεμάχιον ἄρτου, ἄλλοτε δὲ μίαν θωπιάν ἐπὶ τῆς καλῆς καὶ νοήμονος αὐτοῦ κεφαλῆς· κατὰ τὸν χειμῶνα ὅμως οὐδαμῶς συνέβαινε τὸ τοιοῦτον. Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας τοὺς ἔλυοντο. Μία γείτων ἐπιδιώρθωνε τὰ βράχια τοῦ γέροντος Καλέβ· ἄλλη ἐτακτοποίησε τὸ πτωχὸν δωμάτιόν του· πάντες ἐθώπευον τὸν πιστὸν Ἰακώβον, τὸν μόνον ἦδη σύντροφον καὶ προστάτην τοῦ γέροντος. Δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃαι πλεῖοτερα· ὅταν ἔχη τις ἀκριβῶς ὅ,τι ἀπαιτεῖται ὅπως ζῆσῃ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα του, δὲν δύναται νὰ διδῇ ἄρτον ἢ νὰ σκορπίσῃ λείψανα πρὸς διατροφήν τῶν σκύλων καὶ τῶν γάτων τοῦ ἄλλου. Τούτου ἕνεκα ὅταν ἐπῆλθεν ὁ πάγος, πλέον ἢ ἀπαξ ὁ Καλέβ καὶ ὁ Ἰακώβος ἐκοιμήθησαν νήστευσι.

— Οἱ καιροὶ εἶνε κακοί, παλαιὸν μου φίλε, ἔλεγεν ὁ τυφλὸς ὅταν ὁ Ἰακώβος ἔλειγε τὰς χεῖράς του ὡσεὶ ὅπως τῷ εὐχρηθῇ καλὴν νύκτα καὶ τῷ ἀποδείξῃ ταύτοχρόνως ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην του, ὁ κύριός του δὲν ἦτο ἀξιόμιστος. Τότε κατεκλίνοντο, ὁ Καλέβ ἐπὶ τοῦ ἀχύρου αὐτοῦ (διότι τὸ στρώμα εἶχε παρακολουθήσει τὴν ζυλίνην κλίνην) ὁ δὲ πιστὸς Ἰακώβος συνεστέλλετο εἰς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου του.

Δὲν θὰ ἤρχετο λοιπὸν ἡ τῆξις τῶν πάγων; Αἱ ὥραιαι κυριαὶ ὑπὸ τὰς μηλωτάς αὐτῶν εὕρισκον τὸν τοιοῦτον χειμῶνα εὐχάριστον· οἱ δροσεροὶ καὶ βοδοκόκκινοι νεοί, φοροῦντες τὰ παγοπέδιλα αὐτῶν, ἐξεβίαζον τὰ θέλητρα τοῦ ὠραίου πάγου· ἀλλ' ὁ Καλέβ καὶ ὁ Ἰακώβος, τοποθετούμενοι κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου, τὸν ὅποιον ὁ ἥλιος δὲν ἐθέρμαινε πλέον, οὐδαμῶς συνεμερίζον-

το τὴν γνώμην ταύτην. Οὐδέποτε ὁ βορρᾶς ἐπνευσε πλεῖοτερον χρόνον οὐδέποτε αἱ ὁδοὶ ὑπῆρχαν τόσον ἤρημοι. Ἐπῆλθε τρομερὰ ἡμέρα, ψυχροτέρα τῶν λοιπῶν, καθ' ἣν ὁ Καλέβ καὶ ὁ Ἰακώβος ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν των μίαν ὥραν πρὸ τῆς εἰθισμένης—πρὸς τί νὰ περιμένωσι τὴν μὴ ἐρχομένην ἐλεημοσύνην—τοῦ μὲν Καλέβ ἔχοντος ἡμίσειαν μόνον πέναν ἐν τῷ πῖλῳ αὐτοῦ, προσφοράν πτωχοῦ κκπνοδοχοκαθαριστοῦ βιγούντος, καὶ θεωρήσαντος ἑαυτὸν ἦττον ἀξιολύπητον τοῦ ἐπαίτου.

Μικρὸν τεμάχιον ἄρτου ὑπῆρξε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὅλη ἡ τροφή τοῦ Καλέβ.

— Θὰ ἔχῃς τὸ μερίδιόν σου, καλέ μου Ἰακώβ, εἶπε παρουσιάζων αὐτῷ τὰ ψυχία ἐντὸς τοῦ κοίλου τῆς χειρὸς του, διότι ζεῦρω ὅτι θὰ ὄρθῃς σήμερα ἔστους δρόμους μονάχα χιόνια καὶ πάγους.

Οὐχ ἦττον ὁ Ἰακώβος ἀνεχώρησε διὰ τὴν συνήθη αὐτοῦ ἀναζήτησιν.

Τὶ ἄρα νὰ ἐκράτει αὐτὸν τοσοῦτον καιρὸν ἐκτός κατὰ τὸ φρικτὸν ἐκεῖνο ψῦχος; Μήπως ἐχάθη ἐντὸς χιονοστιβάδος;

Ταῦτα ἐσκέπτετο ὁ Καλέβ ὄρθιος πρὸ τῆς ἀνοικτῆς αὐτοῦ θύρας καὶ ἀκροώμενος μῆτοι θὰ ἤκουε θόρυβον τεσσάρων μικρῶν ποδῶν ἐπὶ τῆς κλίμακος.

Ἐσῆμνον ἔξ, ἐπτὰ, ὀκτὼ ὥραι καὶ ὁ Ἰακώβος δὲν ἐβάνη· ὁ Καλέβ κατεκλίθη τρέμων καὶ τὸν θάνατον ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ.

Ἡ χιών καὶ ὁ βορρᾶς ἐλύσων καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐξηκολούθουν μετὰ τῆς ἡμέρας.

— Ἐχεις σκοπὸν νὰ ὄγῃς μ' αὐτὸν τὸν καιρὸν; τῷ εἶπε μία καλὴ γυνή, ἀπαντήσασα αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίμακος· δὲν εἶνε ἔξω ψυχῇ· δὲν θὰ βγάλῃς σήμερα τὸ ψωμί σου.

— Πηγαίνω νὰ ζητήσω τὸν Ἰακώβόν μου καὶ ὄχι τὸ ψωμί μου, ἀπῆντησεν ὁ γέρον. Πρέπει νὰ χάθηκε μέσα ἔστὸ χιόνι τὴν νύκτα, καὶ βέβαια, μὲ περιμένει ἔστὸν τοῖχόν μου. Θέλεις, γειτόνισσα, νὰ μοῦ δώσῃς τὸ χέρι σου, καὶ νὰ μὲ ὀδηγήσῃς ὡς ἐκεῖ;

Ἡ γείτων ὠδήγησεν αὐτὸν μέχρι τοῦ τοίχου, διὰ μέσου τοῦ ἡρμητικῶ ἀνέμου καὶ τῆς χιόνος, ἀλλ' ὁ Ἰακώβος δὲν ἦτο ἐκεῖ.

— Πηγαίνωμε νὰ δοῦμε ἔστὸν ψωμῖ, εἶπεν ὁ Καλέβ, ὅστις, ἐνθυμηθεὶς τὰ πρὸς τὸν κύνα μικρὰ φιλοδωρήματα τῆς ἀρτοπωλίδος, ἐσκέφθη ὅτι, ἴσως ἡ ἀξιόλογος γυνὴ τῷ παρέσχεν ἄσυλον διὰ τὴν νύκτα.

Ἐνῷ εὕρισκοντο ἐν τῷ ἀρτοπωλείῳ ἐρωτῶντες περὶ τοῦ ἀπολεσθέντος κυνός, ἦλθον δύο παιδιὰ καὶ διηγῆθησαν μίαν παράδοξον ἱστορίαν, ἱστορίαν ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τὸ αἷμα τοῦ Καλέβ ἐπάγασεν εἰς τὰς φλέβας του. Εἶδον τὴν προτεραιάν

ἐνα σκύλον, τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ ὁμοίαζον πρὸς τὰ τοῦ Ἰακώβου, συρόμενον διὰ σχοινίου περὶ τὸν λαίμον ὑπὸ δύο ἀνδρῶν. Οὗτοι ὁμοίλουν καὶ ἐγένον μεγαλοφώνως. Ὁ εἰς ἔλεγε·

— Δὲν πρέπει νὰ ἦνε τινὰς πολὺ εὐαίσθητος μὲ τέτοιον καιρὸν. Ἡ ζωὴ ἐνός ἀνθρώπου εἶνε προτιμότερη ἀπὸ τὴν ζωὴ ἐνός σκύλου.

Ὁ ἄλλος ἐπρόσθεσεν·

— Ὁ γιατρός θὰ μᾶς δώσῃ βέβαια δι' αὐτὸν ἓνα τάλλητρο, καὶ δὲν θὰ βρωτήσῃ τοῦ τὸν ὄρθκαμε.

Ὁ Καλέβ ἔτρεμεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

— Ὄδηγῆστέ με σ' αὐτὸν τὸν γιατρό, ἀνέκραξε μὲ φωνήν, ἡ ὁποία ἐφόβισε τὰ παιδιὰ, διότι ἐπαλλεν ὡς σάλπιγξ διατάσσουσα ἐπιθέσειν.

Ὅταν τὰ παιδιὰ ἔφθασαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἱατροῦ, ἀφήκαν τὸν τυφλὸν καὶ ἀπεμακρύνθησαν μέχρι τῆς γωνίας τῆς ὁδοῦ, ὅπῃθεν παρετήρουν. Εἰς ὑπῆρέτης ἤνοιξε τὴν θύραν.

— Τὸ σκύλο μου! εἶπεν ὁ τυφλὸς μὲ φωνήν τρέμουσαν ἐκ τῆς συγκινήσεως. Τί τὸν ἐκάμετε; Εἶχεν ἄσπραις τρίχαις, καθὼς ταῖς ἰδικαῖς μου, ἦτον ἰσχύος ὡσάν κ' ἐμένα, καὶ μ' ἐμποροῦσε τινὰς νὰ μετρήσῃ τὰ πλευρά του.

Τὸ ψῦχος ἦτο τόσον δριμύ! Ὁ βόρειος ἀνεμος καὶ ἡ χιών ἐμάστιζον τὸ πρόσωπον τοῦ ὑπῆρέτου, ὅστις εὗρεν ὅτι ἐγένετο κακὴ ἐκλογή τῆς στιγμῆς ὅπως συνδιαλεχθῇ ἐν ὑπαίθρῳ μὲ γέροντα τυφλόν.

— Τὸν σκύλο σου; εἶπε· μωρολογᾶς, καλέ μου ἄνθρωπε, ἰδῶ δὲν ἔχομεν σκύλους.

Ἦτομάζετο νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, ἀλλ' ὁ Καλέβ, ταχύτερος αὐτοῦ, ἔθηκε τὴν βῆσθον του διὰ μέσου τοῦ κατωφλίου.

— Τὸν σκύλο μου! ἐπανέλαβε κραυγάζων ἰσχυρότερον, θέλω τὸν σκύλο μου!

Εἰς κύριος κατέβαινε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν τὴν κλίμακα, φορῶν καθαρῶτατα μαῦρα ἐνδύματα καὶ λευκότατον περιλαίμιον. Ἐμειδία αὐταρέσκως.

— Τί τρέχει; εἶπεν ἡσύχως προχωρῶν εἰς τὴν θύραν. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ζητεῖ ἐλεημοσύνην; Δὲν ἀγαπᾷ τοὺς ἐπαίτας... Ἐνας σκύλος, λέγετε, κάτισχνος καὶ λευκός; Ναι, μοῦ τὸν ἔφερον ἐδῶ χθὲς τὸ ἑσπέρας μὲ δύο ἄλλους. Ἄθλιον ζῶον! Δὲν ἤξιζε τὰ χρήματα τὰ ὅποια μοῦ εἶχε στοιχίσει. Ἐκλαίει ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἡναγκάσθη νὰ τοῦ κόψω τὸν λαίμον πρὶν δυνηθῶ νὰ τὸν χρησιμοποιήσω.

— Ἄθλιον! λέγετε!

— Μὴ αὐθαδιάζεις, γέρον· εἶμαι φυσιολόγος, καὶ οἱ νόμοι μὲ προστατεύουν, καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑποκείμενα πρὸς μελέτην. Φύγε, προσέθηκε μὲ ἀλαζονικὴν χειρονομίαν· θέλεις τὸ σῶμά σου; Ὄ! ὅσον δι' αὐτό, εὐχαρίστως. Δός το, Ἰωσήφ, εἶνε εἰς τὴν ὀπισθὴν αὐλήν!

Καὶ ὁ φυσιολόγος, μέλος δωδεκάδος σοφῶν

έταιριών ἐν Εὐρώπῃ, μεγίστης ἀπολαύων ὑπολήψεως καθ' ἅπασαν τὴν Μεγάλην Βρετανίαν διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν φιλάνθρωπιαν αὐτοῦ, διηυθύνθη εἰς τὸ γραφεῖόν του ὅπως ἐκθέσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πειραμάτων, τὰ ὅποια ἐποίησε τὴν προτεραιάν ἐπὶ τριῶν κυνῶν, ὧν ὁ εἷς ἦτο ὁ ταλαίπωρος Ίακώβος.

Ὁ Καλέβ ἔλαθε μὲ οἶκτον εἰς τὰς ἀγκάλας του τὸ ἀκρωτηριασμένον σῶμα τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ φίλου, μετὰ σπαρακτικῆς δὲ στοργῆς περιέφερε τὰς χεῖρας του ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ καθημαγμένου τραχήλου καὶ τῶν ἐξεχουσῶν πλευρῶν.

— Θεέ μου! εἶπεν ἀκίνητος πρὸ τῆς κλεισθείσης θύρας, τώρα σ' εὐλογῶ, διότι δὲν ἔχω μάτια διὰ νὰ ἰδῶ τὸ βδελυρὸν ἔργον τῶν πλασμάτων σου.

Εἶτα, ἐξαγαγὼν τῶν θυλακίων αὐτοῦ παλαιὸν ῥάκος χρησιμεῖον αὐτῷ ὡς βινόμακτρον, ἐτύλιξε τὸ λείψκνον τοῦτο, πολυτιμότερον θησαυροῦ δι' αὐτόν.

Τὰ δύο παιδιὰ, τὰ ὅποια τὸν παρεμύνηνον ἐκ τῆς γωνίας τῆς ὁδοῦ ἐσπευσαν παρ' αὐτῷ καὶ τὸν ὠδήγησαν μέχρι τῆς θύρας του.

Μετὰ τινὰς ὥρας οἱ γείτονες ἐκπλαγέντες διότι δὲν ἤκουον αὐτὸν κινούμενον, καὶ φοβούμενοι μήτοι ἦτο ἀσθενής, εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ εὗρον τὸν Καλέβ καθήμενον κατὰ γῆς καὶ κρατοῦντα ἐπὶ τῶν γονάτων του τὸ σῶμα τοῦ δυστυχῆς Ίακώβου. Ἐνόησαν τότε τὴν ἄφωνον ἀπελπισίαν τοῦ γέροντος.

Ζῆ πάντοτε ὁ γέρον τυχρὸς μόνος καὶ ἄνευ συντρόφου. Οἱ γείτονές του πρᾶττουσι δι' αὐτὸν ὅ,τι δύνανται, σπανίως δὲ στερεῖται τεμαχίου ἄρτου καὶ ἐνὸς κυπέλλου τείου. Κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν, ὅταν σημάνη ἢ πέμπτη ὥρα, ἐγείρεται τῆς χαλῆς καθέκλας του, ἀνοίγει τὴν θύραν του, καὶ ἀκροᾶται μήτοι τέσσαρες μικροὶ πόδες ἀνηχηθῶσιν ἐπὶ τῆς κλίμακος.

Τρελλός! θὰ εἶπωσιν, ἔγεινε τρελλός!

Φεῦ! Οἱ σοφώτεροι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶνε πολλακίς ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ὀνομάζουσι τρελλούς;

Belgravia.

Ἡ δόξα ἀναγκάζει συνήθως τὸν ἐντιμον ἄνθρωπον νὰ ὑποστῇ τὰς αὐτὰς δοκιμασίας, τὰς ὁποίας τῷ ἐπιβάλλει καὶ ἡ τύχη, τούτέστιν ἀμφοτέραι τὸν ἀναγκάζουσι, πρὶν ἢ τὸν ἀφήσωσι νὰ φθάσῃ μέγρις αὐτῶν, νὰ πράξῃ ἢ νὰ ἀνεχθῇ πράγματα ἀνάξια τοῦ χαρακτῆρός του. Ὁ ἀνὴρ ὅμως ὁ ἔχων ἄτρεπτον τὴν ἀρετὴν ἀπαιθεῖ τότε ἀμφοτέρας, καὶ ἀποσύρεται ἐν τῇ ἀφανείᾳ ἢ ἐν τῇ ἀτυχίᾳ.

Ἡ ὑπὸ τὸν κάθω: τίτλον οἰκογενειακῆ μελέτης, ἣν δημοσιεύομεν σήμερον, μετεφράσθη ἐκ τοῦ νεωτάτου συγγράμματος τοῦ γνωστοῦ γάλλου λογογράφου Γουστάθου Δρό: Τὸ παιδίον. Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ὁ συγγραφεὺς μετὰ παρατηρητικότητος σπανίας καὶ χάριτος ἀπαραιτήτου μελετᾷ τὸ παιδίον, σπουδάζει τὸν ἐν αὐτῷ κατὰ μικρὸν διαμορφούμενον ἄνθρωπον καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ, περιγράφει δ' ἐπαγωγότατα τὴν σχέσιν τῶν γονέων πρὸς τὸ μικρὸν καὶ ἐπείραστον πλάσμα, τὰς συγκινήσεις αὐτῶν καὶ τὰς ἀνησυχίας, λίαν ἐντέλως ἅμα παρεισάγων τὰ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδίων βαθθεα πορίσματα αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀξιοπρόσβιστα κεφάλαια θέλομεν παράσχει τοῖς ἀναγνώσταις τῆς Ἑστίας. Σ. τ. Δ.

ΠΑΤΗΡ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΝ

Περὶ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του μεταμορφοῦται μεγάλως τὸ παιδίον καὶ ἐκδηλεῖ ἐναργῶς τὸ γένος αὐτοῦ. Διασπαράσσει τοὺς ναστοχαρτίνοὺς ἵππους του, θραύει τὰ τύμπανά του, φυσᾷ εἰς σάλπιγγας μετ' ἀπελπιστικῆς ἐπιμονῆς, καταστρέφει τὰ εὐθραυστα ἐπιπλα καὶ δεικνύει θορυβώδεις ἐχθρικός διαθέσεις πρὸς τὰ ὑαλικά... Ἐγείνε πλέον ἀνήρ.

Ἡ ἐπιεικὴς μήτηρ αὐτοῦ, εἰν' ἀληθές, διαβεβαίω μειδιῶσα ὅτι τὰ παιδιὰ ἔχουν ἀνάγκην κινήσεως καὶ ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ αὐτῆ ζωηρότης εἶνε ἀσφαλές τεκμήριον τῆς ὑγείας αὐτοῦ, ἀλλ' εἶνε βέβαιον ἐπίσης ὅτι πολλοὶ φίλοι τῆς οἰκογενείας, μεμψιμοῖροι ἀναμφιβόλως καὶ δύστροποι, δὲν ἔρχονται ὅσον ἄλλοτε συχνὰ εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ ἐκλέγουσι διὰ τὰς ἐπισκέψεις τῶν τὰς ὥρας καθ' ἃς τὸ παιδίον κοιμᾶται ἡσύχως κουρασμένον.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ καταδικάσωμεν καθ' ὅλοκληρίαν τοὺς φίλους τούτους, διότι τὸ παιδίον καταντᾷ πράγματι ἀνυπόφορον. Αὐτὸς ὁ πατήρ του, ὅστις εἶνε ἡ προσωποποιήσις τῆς πράότητος, ἀναγκάζεται νὰ τὸ ὁμολογῇ ἐνίοτε. Ἐν τούτοις ὅταν πρᾶττῃ τοῦτο, ἡ ἐκφρασις τοῦ προσώπου του διαψεύθει τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν καταλείπουσα ὅτι δὲν εἶνε τόσοσιν δυσηρεστημένος ὅσον προσπαθεῖ νὰ φαιναται.

Μολοντί ὀργίζεται καὶ κραυγάζει κ' ἐπιπλήττει, εὐχερῶς δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν ὅτι αἱ ἀτάξιαί του υἱοῦ του προξενούσιν εἰς αὐτὸν μεγάλην χαρὰν ἀκούων τὸν κρότον τῶν θραυομένων πινακίων αἰσθάνεται νέαν τινὰ καὶ ἰδιάζουσαν στοργήν, ἣν οὐδέποτε τέως εἶχεν αἰσθανθῆ. Ἐναβρύνεται διὰ τὰ κατορθώματά του, ἅτινα κατ' αὐτὸν ἐξαγγέλλουσιν ἀνδρικὸν τὸν χαρακτῆρα τοῦ υἱοῦ του.

Ἄν τὸ παιδίον ξεκοιλιάζῃ τοὺς ἵππους του, αἰτία τούτου εἶνε ὅτι θὰ γείνη γενναῖος ἀνὴρ· ἂν φυσᾷ ἀδιακόπως εἰς λευκοσιδηροὺς σωλῆνας, τούτο προέρχεται διότι αἰσθάνεται ἀκατανίκητον κλίσιν πρὸς τὸ στρατιωτικὸν ἐπάγγελμα. Καὶ διατὶ ἄλλο, σὰς παρακαλῶ, συντρίβει τὰς ὑκλούς τῶν παραθύρων εἰμὴ διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι βραδύτερον θὰ καταστῇ δραστηριώτατος ἀνὴρ; Ἄν προσεῖξῃ

τις μάλιστα συντόμως δύνανται νὰ ἰδῇ ὅτι μαρτυρεῖ πολλὴν τόλμην ὁ τρόπος αὐτοῦ δι' οὐ τραβᾷ τὴν οὐρὰν τοῦ σκύλλου, ἢ σταματᾷ τὸ ἐπὶ τοῦ τοίχου ὠρολόγιον.

Πῶς φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε κοριτσάκι ὁ υἱόκας του! τὸ ἔχει τὸ αἶμα βλάπτει. «Τέτοιοι εἴμεθα ὅλοι μας εἰς τὴν οἰκογενειάν μας, ψιθυρίζει ὁ εὐτυχῆς πατήρ· ἀμὴ κ' ἐγὼ δὲ εἰς τὴν ἡλικίαν του δὲν ἤμην καλλίτερος, ἤμην σωστός διάβολος!»

Τὸ παιδίον λοιπὸν καθίσταται κάτοπτρον, ἐν ᾧ ὁ πατήρ ἀρέσκειται νὰ ἐμβλέπῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰκόνα. Τῷ φαίνεται ὅτι ἐν τῇ ζωῇ τοῦ ὄντος ἐκείνου ἀρχίζει ἐκ νέου ἡ ὑπαρξις αὐτοῦ, ὅτι ἀναβῆσι, ἀναγεννηθῆσι. Ποῖαν ἐπίδρασιν θὰ ἔχω ἐπὶ τοῦ παιδίου τούτου τὸ ὅποιον εἶνε ἄλλος ἐγὼ! λέγει καθ' ἑαυτόν· θ' ἀφαιρέσω ἀπ' αὐτοῦ ὅλα τὰ ἐμπόδια τὰ παρακωλύσαντα τὴν πορείαν μου, θ' ἀπομακρύνω ἀπὸ τὸν δρόμον του τοὺς λίθους εἰς οὓς προσέκρουσα, θὰ τὸ βοηθήσω μὲ τὰς συμβουλὰς μου καὶ μὲ τὴν πείραν μου!.. Ὅθι τὸ καταστήσω εὐτυχῆς· θὰ τὸ κάμω ἄνθρωπον μὲ ἀξίαν, μὲ προτερήματα, περιζήτητον, ἀπὸ τὰς δάφνας δὲ ἃς ἀφθόνως θέλει δρέψῃ θὰ κρατήσω τὸ εἰς ἐμὲ ἀνήκον μερίδιον.

Ἀνθρωπινὴ ἀδυναμία!

Ὡ, βεβαίως, κανεὶς δὲν ἀρνεῖται ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ τέκνου κερδοσκοπία τοῦ πατρὸς εἶνε ἀδυναμία, ἀλλὰ τὸ παράγον τὴν ἀδυναμίαν ταύτην αἰσθημα εἶνε ἡ ἀφοσίωσις. Τίς θὰ μεμψῆτῃ τὸ διαυγὲς βυάκιον διότι συμπαρασύρει ἐνίοτε καὶ ὀλίγην ἰλύν;

Τὰ βαθέα αἰσθηματὰ ἔχουσιν ἀναριθμήτους βίβας περιβαλλούσας τὴν καρδίαν, διευθυνομένας κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, τρεπομένας ἐξ αὐτῆς καὶ ἀπορροφώσας ταυτοχρόνως ἐλαττώματα καὶ προτερήματα. Ἀνευρίσκωμεν μὲν ἐν τῇ πατρικῇ στοργῇ πάσας τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, ἀνευρίσκωμεν ὅμως καὶ πάντα τὰ μεγάλα αἰσθηματὰ, διὰ τοῦτο ἐπιεικῶς πρέπει νὰ ψέγωμεν τοὺς δυστυχῆς πατέρας.

Ἡ ματαιότης αὐτῶν εἶνε ἄλλως τε χορδὴ ἀκαταπαύστως δονουμένη, καὶ ἂν θέλετε νὰ εὐαρεστήσετε εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἀδιάφορον ποῖον, εἰπέτε τῷ ἀδιστακτικῷ:

— Μὴ πόσο σὰς ὁμοιάζει ὁ υἱός σας! ποτέ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ τέτοια ὁμοιότητα. Σὰς βεβαίω!

Ὁ πατήρ φιλαρέσκως τότε θ' ἀπαντήσῃ:

— Ὅχι δὲ καὶ τόσο... ναι, δὲν λέγω, ἔχετε δικαίον, πρὸ πάντων ὅταν τὸ βλέπετε ἀπὸ τὸ πλάγι.

Ἄλλ' ἀπ' οὐ ἀπέλθετε θὰ προσεῖπῃ:

«Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔχει βλέμμα ἀετοῦ· τί διαβολοζυδέρκεια πάλιν εἶν' αὐτῆ· τίποτε δὲν τοῦ διαφεύγει!»

Ἡ ὁμοιότης αὐτῆ τοῦ υἱοῦ του πρὸς αὐτὸν τὸν εὐχαριστεῖ μέχρι τοῦ βᾶθους τῆς καρδίας του, θὰ ἠσθάνετο δὲ μυχιὰν καὶ μυστικὴν χαρὰν καὶ ἂν

ἔτι ἡ ὁμοιότης αὐτῆ ἐξεδηλοῦτο διὰ μικροῦ πινος φυσικοῦ ἐλαττώματος, μυωπίας παραδείγματος χάριν, ἢ βίνος ὑπερμεγέθους, ἢ ἄλλης δυσαρῆστου ἀρρυθμίας τοῦ προσώπου.

Μὴ νομίσητε ἐν τούτοις ὅτι ὁ πατήρ οὗτος εἶνε τέρως! Ἐνώπιον δύο ἢ τριῶν φίλων, θὰ μεμψιμοιρήσῃ πρῶτος, κατὰ τῆς κληρονομικῆς ταύτης μεταβιβάσεως τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐλαττωμάτων, ἀλλ' ἅμα μείνη μόνος συνδιαλλακτικῆ τις φωνῆ θὰ ψιθυρίσῃ εἰς τὸ οὖς του:

«— Δὲν ἐνοεῖς δὲ, καίμενε, ὅτι αὐτῆ ἡ πελωρία μύτη εἶνε ὡς ὑπογραφή τοῦ ἔργου σου καὶ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῶν δικαιωμάτων σου; Παρεπονέθης ποτέ σου κατὰ τῆς βινικῆς ταύτης προεξοχῆς τὴν ὅποιαν σοὶ μετεβίβασαν οἱ γονεῖς σου;—χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, ἐνοεῖται, διὰ νὰ εἶπωμεν τὴν ἀλήθειαν.—Βεβαίως ὄχι· ποτέ δὲν παρεπονέθης. Τότε λοιπὸν διατὶ θέλεις καὶ καλὰ καὶ σώνει νὰ σοῦ μεμψῆτῃ ὁ υἱός σου διὰ τὴν οἰκογενειακὴν αὐτὴν κληρονομίαν; Οὔτε σὺ δὲν τὸ ἔκαμες ἐκ κκεντρεχίας. Πίστευσέ με, μὴ θεωρῆς ὡς ἐλαττωμα τὴν μεγαλοπρέπειαν ταύτην τῆς βίνος, ἥτις ἐπὶ τέλους ἀποτελεῖ διακριτικὸν γνώρισμα προσμαρτυροῦν τὴν προσωπικότητά σου καὶ καθιστῶν στενοτέρην τὴν μεταξὺ σας ἀλληλεγγύην. Ἀγάπα τον περισσότερο διὰ τὸ ἀσύνηθες ἀλλ' εὐάρεστον εἰς σὲ κληροδοτημά σου.»

Οὕτω ψιθυρίζει ἡ συνδιαλλακτικὴ φωνή, συνήθως δὲ κρίνεται ὡς ὀρθὴ λέγουσα. Οὐ μόνον διὰ τὴν φυσικὴν ταύτην ὁμοιότητα εὐχαριστεῖται ὁ πατήρ, ἀλλ' ἰδὶα διὰ τὴν ὁμοιότητα ἣν τὸ τέκνον του ἐκ μιμήσεως πρὸς αὐτὸν θέλει νὰ ἔχῃ προσπαθῶν νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἐκφανεστέραν.

Ὀλίγον φροντίζει τὸ παιδίον περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἰδεῶν, τῶν κλίσεων καὶ τῶν ἐξῆων τοῦ πατρὸς· μιμῆται τὰ πάντα ἀνεξετάστως, ἀνεξελέγκτως, τὰ προσοικεῖται δ' ὡς ὠθούμενον ὑπὸ ἄρμεμψύτου ἀνάγκης.

Χονδραίνει τὴν φωνὴν του ὅπως ὁμοιάζει πρὸς τὸν πατέρα του, μιμῆται τὰς χειρονομίας του. Φαίνεται προστατεύον τὴν μητέρα του ὅτε ἐξέρχεται μετ' αὐτῆς, θέλει θυλάκια ἐπὶ θυλακίων εἰς τὰ ἐνδύματά του. «Ἐγὼ, νὰ τὸ ζεύρετε, λέγει ἐξαπτόμενον, σὰν μεγαλώσω θὰ ἔχω μουστάκια, καὶ μπαστοῦνι, καὶ ψηλὸ καπέλο, καὶ δὲν θὰ φοβοῦμαι τὴν νύκτα καὶ θὰ λέγω: «Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! ὅπως ὁ πατέρας.»

Μελετήσατε τὸ παιδίον τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν προσηλοῖ τοὺς μεγάλους παρατηρητικούς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τοῦ ὄξυθύμου πατρὸς του λέγοντος «Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος!» καὶ μὲ στόμα κεκηνός, κρατοῦν τὸ κοχλιαρὸν εἰς τὴν χεῖρά του μελετᾷ τὸ προσφιλές αὐτῷ πρότυπον μετ' ἐκφράσεως ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ.

Ἡ πρὸς τὸν πατέρα ἀφοσίωσις αὐτῆ τοῦ τέκνου μοι ἐνθυμίζει τὴν θελκτικὴν φράσιν παιδίου μεθ' οὗ συνεβάδιζόν ποτε.

Διελθόντες ὁδὸν τινα εἶδομεν εὐρύωμον καὶ ῥωμαλέον κλητῆρα.

— Οἱ κλητῆρες δὲν εἶνε ἀπ' ὅλους πειὸ δυνατοί; μὲ ἠρώτησε.

— Ναί, μικρὲ μου, εἶνε πολὺ δυνατοί.»

Ἐσκέφθη ἐπὶ στιγμὴν καὶ μετὰ βαθείας πεποιθήσεως προσεῖπε:

— Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατοὶ σὰν τὸν μπαμπά!

Ἄν ἐξέφερον τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ῥώμης τοῦ πατρὸς του, ὅστις ἄλλως τε ἦτο πᾶν ἄλλο ἢ ῥωμαλέος, αἱ σχέσεις ἡμῶν ἤθελον διακοπῇ διὰ παντός.

Ἐκ τούτου ἔπεται, καλέ μου φίλε, ὅτι εἶσαι τὸ ἰδανικὸν τοῦ τέκνου σου ὁ τύπος τῆς ἰσχύος, τῆς καλλονῆς, τῆς νοημοσύνης.

— Ποσάκις ἀπατάται! θὰ μοῦ εἰπῆς.

Ἐδίσταζον νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν ταύτην ἀλλὰ λεχθεῖσαν ἤδη τὴν συμμερίζομαι καὶ ὁμολογῶ ὅτι ὁ φλογερὸς του θαυμασμὸς ὑπερβαίνει τὰ ὅρια.

Διὰ τοῦτο δὲν σὲ συγκινεῖ ἢ ὑπερβολὴ τῆς πλάνης του ἀλλ' ἢ εἰλικρίνεια αὐτῆς δὲν σὲ συγκινεῖ ἢ ὑπερβολικὴ ἀξία ἢν σοὶ ἀποδίδει, ἀλλ' ἢ πίστις ἢν ἔχει πρὸς τὴν ἀξίαν ταύτην. Μειδίξῃς ὅταν ἀκόπως σὲ μεταμορφῶνῃ εἰς ἥρωα, ἀλλ' ἔρχονται δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου ὅταν σκέπτεσαι ὅτι πιστεύει εἰς τὸν φαντασιώδη ἠρωϊσμόν σου μόνον καὶ μόνον διότι σὲ ἀγαπᾷ πολὺ, καὶ ὅτι ὅλαι αἱ περὶ σοῦ ὄνειροπολήσεις του, κωμικαὶ ἐνίοτε, μαρτυροῦσι στοργὴν, καὶ στοργὴν τυφλὴν, ἀπόλυτον.

Κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς αὐστηρᾶς ἠθικῆς, δὲν τὸ ἀγνοῶ, πρέπει νὰ διορθῶμεν τὰς πεπλανημένας αὐτοῦ ἰδέας, νὰ ἐντείνωμεν τὴν κρίσιν του, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἔκτακτος γενναϊότης, ὅπως εἴπωμεν εἰς αὐτό:

— Βλέπε με ὅπως εἶμαι καὶ ὄχι καλλίτερον· παρατῆρει τὰ ἐλαττώματά μου, καὶ μὴ τὰ μὴ μῆσαι.

Πολὺ δ' εὐκολώτερον εἶνε εἰς τὸν πατέρα νὰ διορθῶσιν τὰ σφάλματα αὐτοῦ, νὰ λάβῃ ὡς ὑπογραμμὸν τὴν ἰδανικὴν εἰκόνα ἢν ὁ μικρὸς ποιητῆς ἐξωγράφῃσεν ἐν τῇ καρδίᾳ του ὅπως μὴ φανῇ ὅτι ἠπατήθη τὸ παιδίον τοιοῦτον ὄνειρευθὲν τὸν πατέρα του.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐνασκοῦμεν ἐπὶ τοῦ τέκνου μας μεγίστην ἐπίδρασιν, πολλάκις δὲ ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν καὶ παρὰ τὴν θέλησίν μας.

Ὁ βίος ἡμῶν εἶνε τὸ κατώφλιον τοῦ ἰδικοῦ του. Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μας βλέπει τὸν κόσμον.

Ἐπωφελήθητε, νεαροὶ πατέρες, τὰς πρώτας στιγμὰς τῆς ἀθωότητος τοῦ τέκνου σας· προσπαθήσατε νὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν μικρὰν καρδίαν του

καθ' ἣν στιγμὴν διανοίγεται καὶ ἐνοικήσατε εἰς αὐτήν.

Ν' ἀγαπώμεθα ὑπὸ τοῦ ὄντος τὸ ὅποιον ἀγαπώμεν, τοῦτο δὲ εἶνε τὸ μέγα πρόβλημα τοῦ βίου καὶ τὸ μόνον ἴσως ἄξιον μερίμνης; Ὁ κερδαίων τὴν ἀγάπην τοῦ τέκνου του, οἰκονομεῖ εὐτυχίαν διὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χειμῶνος. Ἐκαστον ἔτος, φίλε μου, θ' ἀφαιρῇ ἀπὸ σοῦ ἓν μέρος τοῦ βίου σου· τὸ πνεῦμά σου κατὰ μικρὸν θ' ἀπολέσῃ τὴν ἰκμάδα του καὶ θ' ἀπαιτήσῃ ἀνάπαυαν, ἐφ' ὅσον δὲ ζῆς ὀλιγώτερον διὰ τοῦ πνεύματος, θὰ ζῆς περισσότερον διὰ τῆς καρδίας, ὥστε ἢ ἀγάπῃ τῶν ἄλλων, ἢ τις τέως σοὶ ἦτο ἀπλῶς εὐάρεστον ἐπιθόρπιον θέλει καταστῆ διὰ σὲ ἀναγκαία τροφή.

Ἄλλ' ἢ νικητὴ στοργὴ δὲν γεννᾶται διὰ μιᾶς. Ἡ φωνὴ τοῦ αἵματος εἶνε φωνὴ ποιητικὴ μᾶλλον ἢ ἀληθής. Ἡ ἀγάπη τῶν τέκνων ἀποικτᾶται, κερδαίνεται· εἶνε συνέπεια καὶ ὄχι αἰτία, ἢ δ' εὐγνωμοσύνη εἶνε ἢ ἀρχὴ αὐτῆς.

Πρέπει λοιπὸν πρὸ παντός ἄλλου τὸ παιδίον νὰ αἰσθανθῇ εὐγνωμοσύνην πρὸς σέ. Μὴ ἀπατάσαι δὲ νομίζων ὅτι εὐγνώμων θὰ σοὶ εἶνε διὰ τὴν περὶ αὐτοῦ ἐνδελεχῆ μέριμναν, διὰ τὰ περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ὄνειρα ἢ διὰ τὴν πλουσίαν προῖκα ἢν θὰ συναγάγῃς δι' αὐτό, ἂν τὸ τέκνον σου εἶνε κόρη.

Ἡ τοιαύτη εὐγνωμοσύνη ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν μικρὸν ἐγκέφαλον σκέψεις ἀνωτέρας τῆς ἀντιλήψεώς του καὶ κοινωνικὰς γνώσεις ὑπερτέρας τῆς ἡλικίας του.

Ἡ εὐγνωμοσύνη αὐτοῦ ἔσται κατ' ἀρχὰς ὑπολογισμὸς ἐγωϊστικὸς, φυσικὸς καὶ ὀλίγον περίπλοκος· ἂν τὸ ἔκαμες νὰ γελάσῃ, ἂν τὸ διασκεδάσας, θὰ ἐπιθυμῇ τὴν παρουσίαν σου καὶ θὰ τείνῃ πρὸς σε τοὺς μικροὺς του βραχίονας κραυγάζων «Κι' ἄλλο!» Καὶ βραδείως ἢ εὐγνωμοσύνη θέλει γεννηθῆ ἐν αὐτῷ ὡς ἢ ἔκφρασις τῆς ευχαριστίας ἀναβαίνει εἰς τὰ χεῖλη ἐκείνου τὸν ὅποιον κατεστήσαμεν εὐτυχῆ.

Λοιπὸν, καλέ μου φίλε, μάθε τὴν τέχνην τοῦ διασκεδάζειν τὸ τέκνον σου. Οὐ μόνον ἡ καρδία σου θὰ εὖρῃ ἐν τούτῳ τὰς ἡδυτέρας τῶν συγκινήσεων, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμά σου θὰ δυναθῇ νὰ δείξῃ ὅλην τὴν ὀξύτητα καὶ διορατικότητα αὐτοῦ. Τί ἀβρότερον, τί συγκινητικώτερον, ἀλλὰ καὶ τί φιλοσοφικώτερον τῆς πρὸς τὰ μικρὰ παιδιὰ ἐπαφῆς ταύτης;

Ἄν αἱ θύραι τῆς οἰκίας σου εἶνε κλεισταί, μὴ διστάζης, καλέ μου φίλε, μιμήθητι τὴν φωνὴν τοῦ πετεινοῦ. Ἀπάντησον μετὰ προθυμίας εἰς τὰς μυρίας ἐρωτήσεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον παραλόγους, τὰς ὁποίας θὰ σοὶ ἀποτείνῃ τὸ χαριτωμένον παιδάκι, καὶ αἰτινες εἶνε ἡχῶ τῶν θελκτικῶν του ὄνειρων. Καὶ ἂν μάλιστα ἀπαιτήσῃ νὰ κάμῃ ἓνα μικρὸν περίπατον ἐπὶ τῶν

ὁμων σου, ἢ σοῦ τραβήξῃ ὀλίγον τὰ γένεά σου, ἐν ᾧ σοῦ προσφέρῃ τὰ ῥοδινά του χεῖλη, θερμὰ ἐκ τῶν φιλημάτων, τί κακὸν τάχα θὰ πάθῃς;

Μὴ νομίσης ὅτι ὁ τοιοῦτος τρόπος τοῦ φέρεσθαι θὰ μειώσῃ τὸ πατρικὸν σου γόητρον. Τούναντιον δι' αὐτοῦ θ' ἀποκτήσῃς ἐπὶ τοῦ τέκνου σου βαθεῖαν καὶ διαρκῆ ἐπίδρασιν, προερχομένην ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης. Ἡ ἐκτίμησις καὶ ὁ σεβασμὸς συμβιβάζονται κάλλιστα πρὸς τὴν στοργήν· δύνασαι νὰ μειδίξῃς χωρὶς ν' ἀπαρνηθῆς τὴν πατρικὴν σου ἐξουσίαν καὶ νὰ ἐπιβάλῃς ὑπακοὴν χωρὶς νὰ εἶσαι αὐστηρὸς.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ σὲ φοβῆται τὸ μικρὸν πλάσμα, ἂν φοβῆται μὴ σὲ δυσαρεστήσῃ καὶ σὲ λυπήσῃ;

Ἄκουσέ με λοιπὸν τί θὰ σοῦ εἰπῶ. Συναναστρέφου καὶ παίξε μαζὶ του, τόσον ἀκριβῶς ὥστε νὰ ἔχῃς τὸ δικαίωμα νὰ μείνης φίλος του. Κρύπτε τὴν πατρικὴν σου ἐξουσίαν καὶ μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ δέικνε αὐτήν. Πρότρεπε μετ' ἀγαθότητος καίτοι δύνασαι νὰ προστατῆς ὡς κύριος· ἢ ὑποταγῆ του πρέπει νὰ εἶνε τοιαύτη ὥστε νὰ σοὶ προξενῇ εὐχαρίστησιν ἐν τῇ εὐπειθείᾳ του φρόντισις νὰ ἐνυπάρχῃ πολλὴ ἀγάπη Συλλογίσου ὅτι τὰ παιδιὰ ἔχουν ὀξύτητα κρίσεως, ζωηρότητα ἀντιλήψεως ἢν ἡμεῖς οὔτε φανταζόμεθα κἄν, ἐκτός ἂν μελετήσωμεν αὐτάς· συλλογίσου ὅτι ἔχουν τὸ ὁρμέφυτον τοῦ δικαίου καὶ ὅτι λέξεις τινὲς τραχεῖαι καὶ ἄδικοι, τυχαίως ἐκστομισθεῖσαι, μένουσιν ἐγκεχαραγμέναι εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας των καὶ ἀναμιμνήσκονται αὐτῶν καθ' ὅλον τὸν βίον των.

Συλλογίσου ὅτι τὸ παιδίον σου αὐτὸ θὰ γείνη ἀνὴρ τοῦ ὁποίου ἢ στοργὴ θὰ θερμάνῃ τὰς ἡμέρας τοῦ γήρατός σου· σεβάσθητι αὐτὸ διὰ νὰ σὲ σεβάσθῃ καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι καὶ τὸ ἐλάχιστον μέρος τοῦ σπόρου ὅστις ἐρίφθη εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, θάττον ἢ βράδιον, θὰ παραγάγῃ τὸν καρπὸν του.

Εὐρίσκονται πνεύματα τινὰ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λίκνου ἀτίθασσα καὶ ἀνυπότακτα θὰ μοῦ εἰπῆς. Πιθανόν· ἀλλ' εἶσαι βέβαιος ὅτι ἡ πρώτη λέξις ἢν ἤκουσαν τὰ μοχθηρὰ ταῦτα ὄντα δὲν ὑπῆρξεν ἢ αἰτία τῆς εἰς τὸ κακὸν ῥοπῆς αὐτῶν; Ποσάκις ἢ ἀπειθεῖα εἶνε συνέπεια ἀδεξίου καὶ ἄδικου καταπίεσεως!

Μεταξὺ τῶν κακῶν ὁρμέφυτων εὐρίσκεται συχνά καὶ ἐν καλόν, μικρὸν καὶ κεκρυμμένον, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ δυνάμενον νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς ὄπλον ὅπως καταπολεμήσωμεν τὰ ἄλλα. Τοῦτο ἀπαιτεῖ, βεβαίως, καὶ κόπον πολὺν καὶ ἀγάπην, καὶ δεξιότητα· ἀλλ' ἢ ἀμοιβὴ πάντων τούτων θὰ εἶνε τόσον ἡδέϊα!

Καὶ ἐκτὸς τούτου τὰ παιδιὰ εἶνε ἀξιαγάπητα. εἶτε λασπωμένα εἶνε, εἶτε ἀμέμπτως ἐνδεδυμένα, εἶτε τρέχουν εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τοὺς δρό-

μους καὶ κυλίσονται εἰς τὴν κόριν, εἶτε συνοδεύουν τὰς μητέρας των εἰς τὸν περίπατον, εἶτε τσαλαβουτοῦν μὲ τὰ παπάκια τὰ ὁποῖα κάμνουν κοῦτ κοῦτ, εἶτε συσσωρεύουν ἄμμιον ἐν παραλίᾳ τινι ὑπὸ ἀριστοκρατικοῦ κόσμου θαμιζομένην, εἶτε πτωχὰ εἶνε ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶτε πλούσια εἶνε ἐπέραστα, Καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ ἔχουν τὴν αὐτὴν χάριν, τὴν αὐτὴν κωμικὴν σοβαρότητα, τὴν αὐτὴν ἀθωότητα, τὴν αὐτὴν ὁμεριμνησίαν, τὸ αὐτὸ θέλητρον· θέλητρον ἀνέκφραστον καὶ ἀκαταμάχητον, ὅπερ εὐρίσκομεν ἐν πάσῃ τῇ φύσει ἀπὸ τοῦ καλυκίζοντος ἄνθους μέχρι τῆς ὑποφωσκούσης ἡοῦς, μέχρι τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὴν ζωὴν παιδίου.

Gustave Droz

K.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΦΥΟΜΕΝΩΝ ΕΥΛΩΩΩΝ ΦΥΤΩΝ

Σκοποῦντες νὰ ἐκδώσωμεν προσεχῶς βοτανικὴν, δασολογικὴν καὶ ὑλουργικὴν περιγραφὴν πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι φυομένων ξυλωδῶν φυτῶν¹⁾ καὶ ἐπιθυμοῦντες ὅπως τὸ ἔργον ἡμῶν καταστῆ ὅσον ἐνεστι τελειότερον, δημοσιεύομεν σήμερον ἀλφαριθμητικὸν πίνακα τῶν γνωστῶν ἡμῖν δημωδῶν ὀνομάτων αὐτῶν μετὰ παραθέσεως τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν, παρακαλοῦντες τοὺς λογίους ἀπασῶν τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν, ὡς καὶ πάντα ἄλλον, ἵνα συνδράμωσι τὸ ἐπιχειρούμενον ἔργον, ἀνακοινοῦντες ἡμῖν διὰ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐστίας δημῶδη ἢ καὶ ἀρχαῖα ὀνόματα ξυλωδῶν φυτῶν, ἐτι δὲ καὶ φράσεις, λέξεις δημῶδεις τε καὶ ἀρχικὰς ἀναγομένας εἰς δασικὰ καὶ ὑλουργικὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ὑλοτομίαν, κατεργασίαν, μεταφορὰν καὶ χρησιμοποίησιν τῆς ξυλείας καὶ παντός ἄλλου δασικοῦ προϊόντος ἔργα ἢ ἀντικείμενα. Ἐπίσης δηλοῦμεν ὅτι εὐγνωμόνως ἀποδεξόμεθα πᾶσαν διόρθωσιν καὶ ἐπίκρισιν τῶν τυχόν ἐσφαλμένως ἐνταῦθα ἀναγραφομένων.

Ἀθήνησι, τῇ 15 Ἀπριλίου 1885.

Δρ. Ν. ΧΛΩΡΟΣ

ἐπιθεωρητῆς τῶν δασῶν.

Ἄβυζηλ (Κεφαλληνία) Sambucus Ebulus, Lin.

Ἀγιόκλημα Περικλύμενον (Διοσκ.) Lonicera etrusca santi.

Ἀγιόφυλλον (Κεφαλληνία) Ἀγιόκλημα (?) Lonicera caprifolium, Lin.

¹⁾ Εἰς τὰ ξυλωδῆ φυτὰ ὑπάγονται ὡς γνωστὸν τὰ δένδρα, οἱ θάμνοι καὶ τὰ φρύγανα.

Ἀγκορτσῆ καὶ Γκορτσῆ Ἀχράς (Θεοφρ.) *Pyrus amygdaliformis*, Vill.
 Ἀγλαδιτσῆ Φιλλυρέα (Θεοφρ.) *Phillyrea angustifolia*, Lin. Φιλλυρέα. (Διοσκ.) *Phillyrea media*, Lin.
 Ἀγλανιδῆ Φιλλυρέα (Phillyrea).
 Ἀγλαντζινῆ Φιλλυρέα (Phillyrea).
 Ἀγλαντινῆ (Στερεὰ Ἑλλάς) Φιλλυρέα (Phillyrea).
 Ἀγλιούρας (Κεφαλλ.) *Euphorbia biglandulosa* Desf.
 Ἀγράμπελη (Κεφαλληνία) *Κληματίς ἐτέρα* (Διοσκορ.) *Clematis flammula*, Lin.
 Ἀγριάμπελο Ἀμπελος ἀγρία τῶν ἀρχαίων. *Vitis vinifera* var. *Sylvestris*, Lin.
 Ἀγριαμυδαλῆ Ἀμυγαλῆ πικρὰ τῶν ἀρχαίων. *Amygdalus communis*, Lin. var. *a amara*.
 Ἀγριαπιδῆ Ἀχράς (Θεοφρ.) *Pyrus amygdaliformis*, Vill.
 Ἀγριαχλαδῆ Ἀχράς (Θεοφρ.) *Pyrus amygdaliformis*, Vill.
 Ἀγριοβαλανιδῆ Δρύς. *Quercus pubescens*, Willd.
 Ἀγριόβατος Χαμαίβατος (Θεοφρ.) *Rubus tomentosus*, Lin.
 Ἀγριοβερικοκκῆ *Prunus pseudoarmenica* Heldr. et Sart.
 Ἀγριοζίζυφῆ Ἐλαιαγρος (Διοσκορ.) *Elaeagnus angustifolia*, Lin.
 Ἀγριοκερασιῆ Πάδος? (Θεοφρ.) *Prunus Mahaleb*, Lin.
 Ἀγριόκλημα Ἀμπελος ἀγρία τῶν ἀρχαίων. *Vitis vinifera* var. *Sylvestris*, Lin.
 Ἀγριοκορομηλῆ ἀγρία *Κοκκυμηλέα?* (Θεοφρ.) *Prunus pseudoarmeniaca* Heldr. et Sart.
 Ἀγριοκουμαρῆ Ἀνδράχρη (Θεοφρ.) *Arbutus andrachne* Lin.
 Ἀγριοκουτσουπηῆ (Κεφαλληνία) *Κερκίς* (Θεοφρ.) *Cercis Siliquastrum* Lin.
 Ἀγριοκιδωνῆ Στύραξ (Διοσκορ.) *Styrax officinalis* Lin.
 Ἀγριοκιδωνῆ Κράταιγος (Θεοφρ.) *Sorbus aria* Crants. var. *b. Græca*.
 Ἀγριοκυπαρίσι. Ἀρκευθος (Διοσκορ.) *Juniperus Phoenicea*, Lin.
 Ἀγριόλευκα } *Populus tremula*, Lin.
 Ἀγριολεύκη }
 Ἀγριομηλῆ. Μηλέα τῶν ἀρχαίων *Pyrus malus* Lin.
 Ἀγριομηλῆ (Κρήτη) *Eriobotrys Japonica*

Lindl = ἡ Μεπιλέα ἡ ὄξυνος παράγουσα καρπούς.
 Ἀγριομουσκῆ ἢ ἀγριομουσκῆ *Rosa sempervirens*, Lin.
 Ἀγριόπευκο. Πέκη ἰδαία (Θεοφρ.) *Pinus laricio* Poir.
 Ἀγριοπλάτανος. Σφένδαμνος γλεῖνος? (Θεοφρ.) *Acer platanoides* Lin.
 Ἀγριοσιναμική. *Κολυτέα* (Θεοφρ.) *Colutea Arborescens*, Lin.
 Ἀγριοσταφυλῆ. Ἀμπελος ἀγρία τῶν ἀρχαίων *Vitis vinifera* var. *Sylvestris*, Lin.
 Ἀγριοσυκῆ. Ἐρινεὸς τῶν ἀρχαίων. *Ficus carica*, Lin. var. *caprifica*.
 Ἀγριοτσιτζίφυα. Ἐλαιαγρος (Διοσκορ.) *Elaeagnus angustifolia*, Lin.
 Ἀγριοτριανταφυλῆ. Κυρόσβατος (Θεοφρ.) *Rosa canina*, Lin.
 Ἀγριοφασκομηλῆ. Κίστος θήλιος *Cistus parviflorus*, Lam.
 Ἀγριοφραγκοστάφυλα. *Ribes grossularia*, Lin.
 Ἀγρουγκῆ. Κράταιγος (Θεοφρ.) *Crataegus monogyna* Willd.
 Ἀζόγερας. Ἀνάγυρος τῶν ἀρχαίων. *Anagyris foetida*, Lin.
 Ἀηλιάνα (Κεφαλληνία) *Σμίλαξ τραχεῖα* (Διοσκορ.) *Smilax aspera*. Lin. ὁ κοινῶς ἀρκοῦδόβατος.
 Ἀληφασκῆ. Ἐλελιφασκος τῶν ἀρχαίων. *Salvia calycina* Sibth. καὶ *S. triloba*.
 Ἀλμυρίκη. Μυρίκη (Θεοφρ.) *Tamarix*.
 Ἀμπελίνα. *Κληματίς ἐτέρα* (Διοσκορ.) *Clematis frammula*, Lin.
 Ἀμυγαλῆ. Ἀμυγαλῆ τῶν ἀρχαίων *amygdalus communis dulcis*, Lin.
 Ἀνάγυρος. Ἀνάγυρος τῶν ἀρχαίων. *Anagyris foetida*, Lin.
 Ἀνδρακλας (Σύμη) Ἀνδράχρη (Θεοφρ.) *arbutus andrachne*, Lin.
 Ἀνδρακλας (Κεφαλληνία) Ἀνδράχρη (Θεοφρ.) *Arbutus andrachne*, Lin.
 Ἀπιδῆ. Ἀπιος τῶν ἀρχαίων. *Pyrus communis*, Lin.
 Ἀρέβς. Ἀρία (Θεοφρ.) *Quercus ilex*, Lin.
 Ἀριά. Ἀρία (Θεοφρ.) *Quercus ilex*, Lin.
 Ἀριά. = Ἀριά.
 Ἀρκοῦδόβατος. *Σμίλαξ τραχεῖα* (Διοσκορ.) *Smilax aspera*, Lin.
 Ἀρκοῦδοπούραρο ἢ Ἀρκοῦδοπούρι. *Κήλιαστρον* (Θεοφρ.) *Ilex aquifolium*, Lin.
 Ἀλμυρίκη. Μυρίκη (Θεοφρ.) *Tamarix*.
 Ἀλμυρίκη (Κεφαλληνία) *Salicicornia fruticosa*, Lin.
 Ἀσίλακας (Κρήτη) *Quercus ilex*, Lin.

Ἀσπρο ἔλατο Ἐλάτη *abies apollinis* Link (*abies Sinae?* κατ' Ὀρφανίδην).
 Ἀσπρομουρηῆ Μορέα τῶν ἀρχαίων. *Morus alba*, Lin.
 Ἀσπρόξυλον *Τετραγωνία* (Θεοφρ.) *Evonymus europaeus*, Lin.
 Ἀτζόγερο (Κεφαλληνία) *Anagyris foetida*, Lin.
 Ἀφάνα Στοιβῆ (Διοσκορ.) *Poterium Spinosum* Lin.
 Ἀφροξυλῆ Ἀκτῆ τῶν ἀρχαίων. *Sambucus nigra*, Lin.
 Ἀχλαδῆ Ἀπιος τῶν ἀρχαίων *Pyrus Communis*, Lin.
 Ἀχυροσπουβῆ (Κεφαλληνία) Στοιβῆ (Διοσκορ.) *Poterium Spinosum*, Lin.
 Ἀψιθιά Ἀψιθιον ἀρχαίων. *Artemisia arborescens*, Lin.
 Βαϊνῆ (Βαγιῶ) Ἀλάρη (Θεοφρ.) *Laurus nobilis*, Lin.
 Βάτος Βάτος ἀρχαίων *Rubus amoenus* Port.
 Βάτος (Κεφαλληνία) *Rubus discolor* W. et Nees.
 Βελανιδῆ Δρύς φηγός? τῶν ἀρχαίων *Quercus macrolepis*, Ky.
 Βελανιδῆ ἡμερη Δρύς φηγός? ἀρχαίων *Quercus aegilops*, Lin.
 Βερικοκκῆ *Prunus armeniaca*, Lin.
 Βρίσσα (Τρίκαλα Πελοπον.) *Πτελέα* (Θεοφρ.) *Ulmus campestris*, Lin. καὶ *Ulmus nemoralis* Ait.
 Βρωμολάρι (Δωρίς) Ἀνάγυρος ἀρχαίων. *Anagyris foetida*, Lin.
 Βρωμόξυλον Ἀνάγυρος ἀρχαίων. *Anagyris foetida*, Lin.
 Βυρσῆ Ῥοῦς τῶν ἀρχαίων *Rhus coriaria* Lin.
 Βυσανῆ Κέρασος (Θεοφρ.) *Prunus Cerasus*, Lin.
 Γαζία, *Acacia farnesiana*, Willd.
 Γαϊδουροαφάνα. Φλόμος ἀγρία (Διοσκορ. κατὰ Sibthorp). *Phlomis fruticosa*, Lin. ἡ κοινῶς Σφάκα καλουμένη.
 Γαῦρος Ὀστρέα, Ὀστρεὺς καὶ Ὀστρεὺς (Θεοφρ.) *Ostrya Carpinifolia* Scop.
 Γαβγκῆ (Ἀγυῖα) Λωτός τὸ δένδρον (Θεοφρ.) *Celtis australis*, Lin. ἡ συνήθως Μελικοκκῆ καλουμένη.
 Γκορτσῆ καὶ Ἀχράς (Θεοφρ.) *Pyrus amygdaliformis*, Willd.
 Γκρέος καὶ Γκρεοσιῆ } (Ἀγυῖα) *Phillyrea*.
 Γρανίτσα (Ἀγυῖα) *Quercus Esculus*, Lin. Auct.

Γρανίτσα (Κρήτη) Δρύς. *Quercus brachyphylla* Ky.
 Γριντζινῆ Λωτός τὸ δένδρον *Celtis australis*, L. ἡ συνήθως Μελικοκκῆ καλουμένη.
 Γρυνόξυλον Ῥάμος? ἀρχαίων. *Rhamnus alaternus*, Lin.
 Δαμυσκηνῆ *Prunus domestica*, Lin.
 Δάφνη Ἀλάρη ἀρχαίων *Laurus nobilis*, Lin.
 Δενδρολίθανον Λιβαρωτὶς (Θεοφρ.) *Rosmarinus officinalis*, Lin.
 Δένδρον Δρύς ἀρχαίων *Quercus*.
 Δένδρος Δρύς *Quercus conferta* Kitaibel.
 Δξέρο (Δύμη) Δρύς ἡ φηγός? τῶν ἀρχαίων. *Quercus Aegilops*, Lin.
 Ἐβενος (Ρόδος) *Medicago arborea*, Lin.
 Ἐγλενιὸς καὶ *Phillyrea* καὶ *acer campense* Ἐγλενός } *tre*, Lin.
 Ἐλατος Ἐλάτη τῶν ἀρχαίων *abies*.
 Ἐλῆ Ἐλαία ἀρχαίων. *Olea Europaea* var. *sativa* DC. *culta* Lin.

Ζογύρι (Ἀστακός) Ἀνάγυρος *Anagyris foetida*, Lin.
 Ζουγγρηνῆ (Ἀγυῖον) *Τετραγωνία* (Θεοφρ.) *Evonymus europaeus*, Lin.
 Ἡμεράδι Δρύς ἡ φηγός? τῶν ἀρχαίων *Quercus Esculus*, Lin. (Q. *Dalechampii* Tenor.)
 Ἡμερη βελανιδῆ. Δρύς ἡ φηγός τῶν ἀρχαίων? *Quercus macrolepis*, Ky.
 Ἡμερο πουρνάρι. *Κήλιαστρον* (Θεοφρ.) *Ilex aquifolium*, Lin.
 Ἡμερος κέδρος. Ἀρκευθος ἀρχαίων. *Juniperus phoenicea*, Lin.

Θρούμπα (Κεφαλληνία) } *Θύμβρα* (Θεοφρ.) *Satureja thymbra*, L.
 Θρούμπη }
 Θρώμπα (Κεφαλληνία) }
 Θυμάρι. Θύμος (Θεοφρ.) *Thymbra capitata* Grisebach. *Thymus capitatus*, Lindl.

Ἰξὸς Ἰξὸς ἀρχαίων *Viscum album*, Lin. καὶ *Loranthus europaeus*, Lin.
 Ἰτζμος. Μίλος (Θεοφρ.) *Taxus baccata*, Lin.
 Ἰτηῆ. Ἰτέα τῶν ἀρχαίων. *Salix*.

Καβάκι⁽¹⁾ Ἀγυῖος τῶν ἀρχαίων *Populus nigra*, Lin.
 Κακατομηλῆ (ἡ κοινῶς Μελικοκκῆ) Λωτός τὸ δένδρον τῶν ἀρχαίων: *Celtis australis* Lin.

(1) Καβάκι = λέξις τουρκική.

Καλάμι. *Κάλαμος* τῶν ἀρχαίων, *Arundo donax*, L.
 Καλοκρασηά (Ἀγυιά) *Κιστος* (?) τῶν ἀρχαίων *Cistus*.
 Καραγάτσι (Ἰ) *Πτελέα* τῶν ἀρχαίων *Ulmus campestris*, Lin.
 Καρουπιά (Ἰ) (Κεφαλληνία) *Κερωλία* (Θεοφρ.) *Cerantia siliqua*, Lin.
 Καρουπιή (Ἰ) (Ἄνω Κυλλήνη) *ἽΟη* (Θεοφρ.) *Sorbus domestica*, Lin.
 Καρυδιά. *Καρυά βασιλική* (Θεοφρ.) *Juglans regia*, Lin.
 Καστανιά. *Καστανία, Διοσβάλαρος*, *Καρυά εὐβοϊκή* (Θεοφρ.) *Castanea vesca*, Lin.
 Κατσαφάνα (Τριφυλία) *Genista acantoclada* DC.
 Καταδοπούρναρο. *Πρῖνος ἀρχαίων*, *Quercus Coccifera*, Lin. a. genuina.
 Κέδρος *Ἄρκευθος* τῶν ἀρχαίων *Juniperus*.
 Κελάμι *Δρῆς*. *Quercus pubescens*, Willd.
 Κέντρος *Ἄρκευθος* *Juniperus*.
 Κερασηά ἀγρία. *Πάθος* (?) *prunus mahaleb*, Lin.
 Κηκιδιή *Quercus infectoria* Oliv.
 Κισσός *Κισσός* τῶν ἀρχαίων *Hedera Helix*, Lin.
 Κιστάρι *Κιστος* (?) ἀρχαίων *Cistus parviflorus*, Lam.
 Κιτρινόξιλον *Ῥάμος* (?) ἀρχαίων *Rhamnus alaternus*, Lin.
 Κλήθρα *Κλήθρα* (Θεοφρ.) *Alnus glutinosa*, Willd.
 Κληματσίδα *Κληματῆς ἐτέρα* (Διοσκ.) *Clematis flammula*, Lin.
 Κοκκιδή (Λακωνία) *Ἡμερίς* (?) (Θεοφρ.) *Quercus Tozza* Bose. Var.
 Κοκκορεβιθιά *Τέρμινθος* (Θεοφρ.) *Pistacia terebinthus*, Lin.
 Κοκκορεβιθός (Κεφαλληνία) *Τέρμινθος* (Θεοφρ.) *Pistacia terebinthus*, Lin.
 Κοκκορέτσα } *Τέρμινθος* (Θεοφρ.) *Pistacia*
 ἢ *Κοκορετσηά* } *terebinthus*, Lin.
 Κόστινος (Αἰγινήται) *Κόστινος* (Θεοφρ.) = ἀγριελαία.
 Κοκκουκίνα (Μέγαρα), *Κερκίς* (Θεοφρ.) *Cercis siliquastrum*, Lin.
 Κοκκωναρηά *πέυκη ἡμερος* ἢ *πέυκη κωροφόρος* (Θεοφρ.) *Στρώβιλος* (Διοσκορίδ.)
 Κορομηλή *Κοκκυμηλία* ? (Θεοφρ.) *Prunus insititia*, Lin.
 Κουμαρηά *Κόμαρος* (Θεοφρ.) *arbutus unedo* Lin.

(Ἰ) (Ἰ) Ἀμφότεραι τουρκικαὶ λέξεις σημαίνουσαι ὅτι αἱ ἀντιστοιχοὶ Ἑλληνικαὶ. Καραγάτσι κατὰ λέξιν = μα ὕρο δὲ νδρο.

Κουνούκλα καὶ } *Κιστος* (?) ἀρχαίων. *Cistus*.
 Κουσουκλή }
 Κουτσουκλή } *Κερκίς* (Θεοφρ.) *Cercis siliqua-*
 Κουτσουπηά } *strum*, Lin.
 Κουφοξυλή *Ἄκτι* (Θεοφρ.) *Sambucus nigra*, Lin.
 Κρανειά *Κρανεία* (Θεοφρ. καὶ Διοσκ.) *Cornus Mas*, Lin.
 Κρέκιζος (Ὀλυμπία) *Σφένδαμος* ἀρχαίων. *Acer Campestre*, Lin.
 Κυδωνιά *Κυδωνίος Μηλέα* (Θεοφρ.) *Cydonia vulgaris*, Pers.
 Κυπαρίσσι *Κυπάρισσος* ἀρχαίων. *Cupressus sempervirens*, Lin.
 (Ἔπεται τὸ τέλος).

ΗΧΟΙ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑΤΑ

Ἀπό τινος χρόνου φαινόμενόν τι, πιστούμενον ὑπὸ πολυαριθμῶν παρατηρήσεων, ἀπασχολεῖ τινὰς τῶν εὐρωπαϊῶν ἐπιστημόνων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε ἡ ἰδιότης τῆς ἀντιλήψεως ὠρισμένων χρωμάτων, ὅταν τὸ οὖς πλήσσειται ὑπὸ ὠρισμένων ἤχων. Ἀπὸ τοῦ 1875, εἰς δ' ἀνάγκηται τὸ πρῶτον δημοσίευμα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τοῦ δόκτορος Nüssbaumer, τὸ ζήτημα ἐμελετήθη ὑπὸ διαφόρων ἐν Γερμανίᾳ, Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ.

Ἰδοὺ τινες τῶν χαρακτηριστικωτέρων παρατηρήσεων:

Ἄτομόν τι προσδέχεται τὸ αἶσθημα τοῦ χρώματος διάφορον δι' ἐκάστην μουσικὴν φωνήν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ τὸν σαφῆ καθορισμὸν τῶν χρωμάτων. Δύο γειτονικαὶ φωναὶ τῶ παρίστανται σχεδὸν ὁμοίχρωμοι. Ὅτι δύναται νὰ βεβαιώσῃ δι' ἑαυτὸν εἶνε ὅτι αἱ ὑψηλότεραι φωναὶ συνοδεύονται ὑπὸ λαμπρῶν χρωμάτων, αἱ δὲ χαμηλαὶ ὑπὸ ἀμαυρῶν. Ἡ συμφωνία εἰς μείζον *fa* παράγει κίτρινον χρῶμα, ἡ δὲ εἰς ἔλαττον *la* συμφωνία χρῶμα ἰόχρουν. Ἐν τεμάχιον μουσικῆς παιζόμενόν ἐπὶ διαφόρων ὀργάνων παραλλάσσει κατὰ τοὺς χρωματισμούς. Ἡ βρετανικὴ μελωδία *An Hollaika*, ψαλλομένη ὑπὸ ἀγγλοφώνου τενόρου ἢ ἐκτελουμένη ἐπὶ ἄρμονίου, εἶνε κίτρινη, κυανῆ ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου, καὶ ἐρυθρά, ὅταν ἐκτελεῖται ὑπὸ κλαρινέττου.

Πᾶς θόρυβος προκαλεῖ χρωματικὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ τὰ χρώματα εἶνε πάντοτε σκοτεινά, φαιὰ ἐν γένει· ὅσω ἐντείνεται ὁ θόρυβος, τοσούτω διευκρινίζεται τὸ χρῶμα. Διὰν ὑπόκωφος θόρυβος, ὡς π. χ. ὁ προξενούμενος ὑπὸ μεμακρυσμένης βοῆς τηλεβόλου, δὲν διεγείρει ἢ φωταυγῆ τινα ἄχρουν αἴσθησιν· ὅταν ὁ κρότος καθίσταται συ-

ρικτικὸς καὶ ἐπὶ μᾶλλον ὀξύτερος, ἢ ἀναλογούσα αἰσθησις τοῦ χρώματος τρέπεται εἰς τὸ ἐρυθρόν, μετέχουσα διαδοχικῶς τοῦ κίτρινου, τοῦ λευκοραίου καὶ τοῦ κυανοῦ. Ἡ ἐντασις τοῦ ἤχου ἐπιφέρει τὴν ἐντασιν καὶ ἀκριβείαν τοῦ χρώματος. Ὅταν ὁ ἤχος εἶνε ἀσθενής, τὸ χρῶμα ὑψίσταται διακυμάνσεις ἀνακλούσας τὰς δονήσεις τοῦ ἀέρος· τὸν κνέτιον δὲ τὸ χρῶμα καθίσταται σταθερόν καὶ σαφῶς ὠρισμένον, ὅταν ὁ ἤχος εἶνε σαφῆς καὶ διαυγῆς.

Οἱ κατὰ τὴν συνομιλίαν προφερόμενοι λόγοι προκαλοῦσι χρωματικὰς ἀντιλήψεις, ἐξαρτωμένας ἐκ τῆς ποιότητος τῆς φωνῆς. Ἡ δύναμις τῶν ἀντιλήψεων τούτων ἐξαρτᾶται οὐχὶ ἐκ τῶν συμφωνῶν, ἀτινα χωριστὰ προφερόμενα διεγείρουσιν ἀσθενεστάτην τὴν συναίσθησιν τοῦ χρώματος, ἀλλ' ἐκ τῶν φωνηέντων. Τὰ φωνηέντα *i* καὶ *e* συνοδεύονται ὑπὸ τῶν λαμπροτάτων χρωμάτων· τὸ *ou* παράγει τὸ ἀμαυρότερον χρῶμα, τὸ *a* καὶ *o* μεσαῖα χρώματα. Αἱ φωναὶ φαίνονται χρωματιζόμεναι διαφόρως κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν. Τὸ ἐν ἀρχῇ μνημονεῦθὲν ἄτομον ἀνεγνώρισε φωνὰς κίτρινας, ἐρυθράς, πρασινὰς καὶ κυανὰς· αἱ κυαναὶ φωναὶ εἶνε αἱ συνηθέστεραι, σπανιώταται δὲ αἱ πράσιναι.

Ἐτερός τις ἰατρός, Ἰταλός, τεσσαρχοντούτης περίπου, ὅτε ἀκόμη ἦτο σπουδαστής, παρετήρησε μίαν ἡμέραν μετ' ἐκπλήξεως ὅτι δι' αὐτὸν τὸ *a* ἦτο μέλαν, τὸ *e* κίτρινον, τὸ *i* κόκκινον, τὸ *o* λευκόν καὶ τὸ *ou* καφύχρουν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης αἱ ἐντυπώσεις τοῦ δὲν παρήλλαξαν καὶ τῶ φαίνεται ἀδύνατον νὰ τὰς μεταβάλλῃ ὅσω καὶ ἂν προσπαθῆσῃ ὅταν ἐνώπιόν του προφέρεται τὸ γράμμα *e* π. χ. *παρευθῆς* ἐν τῷ νῶ αὐτοῦ παράγεται αἰσθησις ὁμοία πρὸς ἐκείνην τὴν ὅποιαν θὰ ἔδοξαίμαζεν, ἂν αἴφνης ἤκουε προφερόμενην τὴν λέξιν *κίτρινος*. Ἐν τῇ συνδιαλέξει, ἡ ταχθεῖα διαδοχὴ τῶν λέξεων ἐμποδίζει τὸν ἐν λόγῳ ἰατρὸν νὰ ἀντιληφθῇ ἀκριβῶς τὸ προσήκον εἰς ἕκαστον φωνῆν χρῶμα, ἐκτὸς ὅταν τὰ φωνηέντα ταῦτα ἐπαναλαμβάνονται πλειστάκις ἐν τῇ λέξει· οὕτω δι' αὐτὸν αἱ λέξεις *ballata* εἶνε μαύρη, *oro-scopo* λευκή, *πένε* κίτρινη, *liri* ἐρυθρὰ, *mai* ἐρυθρομέλαινα. Ἡ χρωματικὴ του κλιμαξ περιλαμβάνει τὸ λευκόν, τὸ μαῦρον, τὸ ἐρυθρόν, τὸ πορτοκαλόχρουν, τὸ κίτρινον, τὸ καφύχρουν, ἀλλὰ στερεῖται τοῦ κυανοῦ καὶ τοῦ πρασίνου.

Ὁ ἡμέτερος δόκτωρ ἐφαρμόζει καὶ οὗτος τὰ χρώματα εἰς τὰ μουσικὰ ὄργανα. Οἱ ἤχοι τοῦ πλγκυάλου δὲν εἶνε σταθερῶς ἐρυθροί, ἀλλὰ κυμαίνονται μετὰ τοῦ βαθύος ἐρυθροῦ ἐν ταῖς βαρεῖαις φωναῖς καὶ τοῦ ζωηροῦ ἐρυθροῦ ἐν ταῖς ὀξείαις. Τὸ κίτρινον χρῶμα κυριεῖται ἐν τῷ ἤχῳ τοῦ κλαρινέττου· ἡ κιθάρα καὶ ἡ σάλπιγξ διαχέουσαι χρυσοκίτρινον, λευκόν δὲ χρῶμα τὸ κλειδοκύμβα-

λον. Ἐκ τῶν ἤχων, ὅτινες ἐμποιοῦσιν εἰς αὐτὸν τὴν σαφεστέραν ἐντύπωσιν, εἶνε οἱ συριγμοὶ τῶν ἀναχωρούντων ἀτμοπλοίων, τῶν ὁποίων ἡ μεταλλικὴ ὀξύτης ποικίλλουσα ἀπὸ τοῦ ἀμαυροῦ ἐρυθροῦ εἰς τὸ ζωηρότερον κόκκινον ἐπιτρέπει εἰς τὸν ἰατρὸν νὰ λέγῃ: «Τὸ σύριγμα αὐτοῦ τοῦ πλοίου εἶνε περισσότερον κόκκινον ἀπὸ τὸ σύριγμα τοῦ ἄλλου.» Τὰ σύριγματα τῶν ἀτμομηχανῶν, τὰ ποικιλιώτερον διακυμαινόμενα, χωροῦσιν ἀπὸ τοῦ ἐρυθροῦ εἰς τὸ λευκόν.

Τέλος ἐπὶ 596 ἀτόμων ἐρωτηθέντων ἐν Γερμανίᾳ, 75 ἀπεκρίθησαν ἀνακλιωτῶς ὅτι τὸ *a* ἦτο μέλαν, τὸ *o* λευκόν, καὶ τὸ *i* ἐρυθρόν. Δύο ἀδελφοί, σπουδάζοντες ἐν Παρθούῳ ἔβλεπον τὰς βαρεῖαις φωνὰς μελαίνας καὶ τὰς ὀξείαις ἐρυθράς.

K.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Νέα οὐσία ἀνεκλύθη πρὸς κατασκευὴν χάρτου, ἡ σχηματιζομένη ἐκ τῶν τριμμάτων τοῦ στελέχους τοῦ *ζακχαροκλάμου*, μετὰ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἐξαγωγήν τῆς σακχαρώσεως. Τὴν οὐσίαν ταύτην μετεχειρίζοντο μέχρι τοῦδε μόνον πρὸς θέρμανσιν τῶν λεθῆτων ἐν τοῖς σακχαροποιείοις ἢ πρὸς τροφήν τῶν κτηνῶν. Τῶν ἐκ βάμβακος, λινοῦ ἢ καννάβεως ρακίων καταστάτων ἀνεπαρκῶν, ἐγένετο προσφυγὴ εἰς τὰ ἄχρυα τῆς ὀρύξεως καὶ τὰ ξύλινα φύματα, εἰς ἃ ὀρεῖται ἐλόκληρον βιομηχανικὸν πλοῦτον ἢ Γερμανία. Ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Νέας Αὐρηλίας ἐπεδείχθησαν τὸ πρῶτον δείγματα χάρτου κατασκευασθέντος ὑπὸ τῆς ἐν λόγω οὐσίας τοῦ *ζακχαροκλάμου*· καὶ δὲν εἶνε μὲν ἀκόμη τὸ πρῶτον τοῦτο πρῶτης ποιότητος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε χρησιμεῖται πρὸς ἐκτύπωσιν ἐφημερίδων, δὲν θέλει δὲ βραδύνει καὶ αὐτοῦ ἡ τελειοποίησις.

Οἱ Ἰάπωνες ὀδοντοῖατροὶ ἐκβάλλουσι τοὺς ὀδόντας μεταχειριζόμενοι ὡς μόνον ἐργαλεῖα ἐκ τῶν δακτύλων αὐτῶν τὸν λιχανὸν καὶ τὸν ἀντίχειρα. Ὅπως ἀποκτήσῃ τὸν βαθμὸν τοῦτον τῆς ἐπιτηδειότητος ἀπαιτεῖται μεγάλη ἐξάσκησης. Πρὸς τοῦτο ὁ μαθητευόμενος ὀδοντοῖατρος διδάσκεται πρὸς τῶν διδασκάλῳ ὀδοντοῖατρῷ. Ὅρεῖται ἐν πρώτοις νὰ ἐξασκηθῇ ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ ἐξάγειν ξυλίνης αἰχμᾶς ἐμπειρηγμένως ἐπὶ σανίδων ἐλαφρῶς ἐν ἀρχῇ, ἀκολούθως στερεῶς προσηλωμένας διὰ κτυπημάτων σφυροῦ ἐπὶ δρυῖνων ξύλων. Ὅταν ὁ μαθητῆς κατορθώσῃ νὰ ἐκβάλλῃ διὰ μιᾶς μόνης προσπαθείας καὶ ἀνευ κλονισμοῦ τὸν ξύλινον ὀδόντα, τότε δύναται νὰ τῷ ἐμπιστευθῶσιν ἀνθρώπου σιγῶνα· ἀλλὰ μετὰ τοιαύτην ἐξάσκησιν, οὐδεὶς ὀδόντα δύναται νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτόν, ἔστω καὶ προσηλωμένος ἐπὶ χυλοδίνων οὐλων. Εἰς ἱκανὸς ὀδοντοχειροῦργος Ἰάπωνι δύναται εἰς διάστημα τριάκοντα δευτερολέπτων καὶ δίχως νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς δύο δακτύλους τοῦ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ θύματος νὰ ἐξαγάγῃ ἡμίσειαν δωδεκάδα ὀδόντων.

Ἀγγέλλεται ἐκ Γενεύης καὶ Βερολίνου ὅτι ἡ χρῆσις τῶν μολυβδίνων σφαιρῶν, καταδικασθεῖσα ὑπὸ πλείστων στρατιωτικῶν χειρουργῶν, Ἑλβετῶν καὶ Γερμανῶν, πρόκειται ὅσον οὐπω νὰ ἐκλίπη. Ὑπολείπεται μόνον νὰ διατεθῶσιν ἐπιμελῶς εἰς οἰανδήποτε ἄλλην χρεῖαν αἱ προμῆθαι τῶν μολυβδίνων συστημάτων, ἃς τηροῦσι τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη ἐν τοῖς ὀπλοστασίοις αὐτῶν, διότι δὲν θὰ διατίθενται πλέον πρὸς πόλεμον. Καὶ ὁ λόγος τῆς καταργήσεως αὐτῶν εἶνε ὅτι προξενοῦσι μεγάλην βλάβην. Οὕτως ἀπορρίνονται διάφοροι ἐπίσημοι ἰατροί, εἴτινες πειραματικῶς διευκρίνισαν ἐπὶ διαφόρων ζώων τὰ ἀποτελέσματα, ἅτινα προξενεῖ ἡ σφαῖρα τοῦ μολύβδου ἐπὶ τῆς σαρκὸς καὶ τῶν ὀστέων, ὅσῃς ἐξακοντίζηται ἀπὸ ἰσχυροῦ ὄπλου ὁμοίου πρὸς τὰ ἦδη ἐν χρήσει. Ὑπ' αὐτῶν ἐβεβαιώθη ὅτι τὰ οὕτω παρχόμενά τραύματα εἰσὶν ἐπίσης βαρῆα καθ' ἅπερ καὶ τὰ προξενούμενα ὑπὸ τῶν ἐκρηκτικῶν σφαιρῶν, ὧν ἐντελῶς ἀπαγορεύει τὴν χρῆσιν ὁ κώδικς τοῦ πολέμου. Προξενεῖ δ' ὁ μολύβδος βαρεῖν καταστροφῆν, διότι θραύεται εἰσδύων εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἐκτεινόμενος οὕτω διασχίζει τὰς σάρκας εἰς πολλὰ μέρη. Σκληροτέρα τις οὐσία, π. χ. ὁ χρυσός, θὰ πηρήγε πληγὰς εὐθείας καὶ κανονικῆς, εὐχερῶς ἐπιγνωσκομένης καὶ ἐπιθενομένης. Ὅθεν ὠφέλιμον θὰ ἦτο εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἡ ἀντικατάστασις τῶν μολυβδίνων διὰ χρυσοῦν σφαιρῶν. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ οικονομικὰ τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν δὲν ἐπιτρέπουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν χρῆσιν φυσικῶν, τῶν ὁποίων ἕκαστον ἤθελε τιμηθῆναι πρὸς 60 δραχμῆς. Ἀπὸ τῆς στενοχωρίας ταύτης ἀπαλλάσσει ἡμᾶς ὁ ἐν Ποτσδάμη δόκτωρ Roger, ἐφευρῶν καὶ προσφέρων ἐν πάσῃ πεποιθήσει ἐτέρου εἶδους σφαῖραν, τὴν σφαῖραν Lorenz, ὡς ἐπικαλεῖται. Εἶνε αὕτη πᾶν ὅτι δύναται τις νὰ ποθήσῃ· δὲν εἶνε μὲν ἐκ φελλοῦ, ἀλλ' οὔτε ἐκ μολύβδου... ὅλη σύγκειται ἐκ χαλυβδίνου περιχλύματός, ἐν ᾧ χύνουσι διακελυμένον μολύβδον. Ἡ ἐν λόγῳ σφαῖρα δὲν ἐκρηγνυται, καὶ ἂν τις φονεῦθῃ ὑπ' αὐτῆς, ἀποθνήσκει μετὰ τῆς εὐχερῆτος συναίσθησεως ὅτι ἀπέλλυται ὑπ' ἀδόλου καὶ ἐξηκριθωμένης πληγῆς, ἡ ὁποία παρέχει εἰς τοὺς ἀρμοδίους χειρουργοὺς ἐξαιρέτους καὶ ἐπαινετὰς ιδιότητας! Φονεύεται τις, ἀλλὰ τιμῶς!

Ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας, γεννηθεὶς τῷ 1871, πρόκειται ἤδη νὰ συμπληρώσῃ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, μεθ' ὃ, κατὰ τὰ νέμιμα, θὰ νυμφεῖθῃ ὡς τάχιστα ἐννέα γυναῖκας, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρώτη θὰ ἔχη τὸν βαθμὸν καὶ τὸν τίτλον αὐτοκρατορίας, αἱ λοιπαὶ δὲ ὀκτώ, βασιλισσῶν. Ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐννέα ἐπισήμων συνένων βασίλειαι ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τοῦ κάλλους αὐτῶν, τελεῖται δ' ὡς ἐξῆς: Ἡ μήτηρ τοῦ αὐτοκράτορος ὑποδέχεται ἐν τοῖς ἀντικτόροις πάσας τὰς κυρίας, αἵτινες ἔχουσι εἴσοδον ἐν τῇ αὐτῇ. Ἐκεῖνη δ' ἦτις κατὰ γενικὴν γνώμην κηρυχθῆ ἡ ὠραιότερα, ὀρίζεται διὰ τὸν βαθμὸν τῆς αὐτοκρατορίας· τὸν βαθμὸν δὲ τῆς βασιλείσεως προσλαμβάνει ἐκάστη τῶν ὀκτῶ δεσποινῶν, αἵτινες ἀκολουθοῦσιν ὡς ὠραιότερες μετ' αὐτήν. Αἱ δὲ ἐπιλαχοῦσαι κατατάσσονται εἰς τὰς κυρίας τῆς τιμῆς. Κατὰ συνέπειαν, τὸ πλεῖστον τῶν γυναικῶν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χαρμελίου ἐξέρχεται ἐκ τῶν προνομίουχων τά-

ξεων. Ἀλλὰ συμβαίνει πολλάκις νεάνιδες ἐκ τῶν ταπεινοτέρων κοινωνικῶν στρωμάτων νὰ εἰσάγωνται εἰς τὸ χαρμεῖον, ἐνίοτε δὲ νὰ ἀνυψῶνται εἰς αὐτοκρατορίας. Ἐν αὐταῖς μνημονεύεται μία, ἣτις ἐπόλει καρπὸς πρὸ τῆς θύρας τοῦ παλατίου, μέχρις ὃ παρατηρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ταουκούαχ, ἐγένετο μετ' οὐ πολὺ αὐτοκράτειρα.

Ἐν ἐργαστάσιον τοῦ Breslau κατέχει καννοδόχον ἐκ χάρτου ὕψους 16 μῆτρων. Παρατηρήθη ὅτι ἡ ζύμη τοῦ συμπιεσμένου χάρτου ἀντέχει ἰσχυρῶς εἰς τὸ πῦρ. Συνιστάται δὲ ἡ κατασκευὴ θυρῶν ἐκ τοιαύτης οὐσίας, ὅταν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀντέχωσιν αὐταὶ εἰς τὰς φλόγας.

Ὡς κανίνα ἔχει ὁ Βίσμαρκ, πιθανῶς παραδινόμενον ὅταν τὸ βιβλίον τῷ εἶνε ἐνδιάφορον, νὰ μὴ ἀναγινώσκῃ τὰ διὰ λατινικῶν χαρακτῆρων τετυπωμένα γερμανικὰ συγγράμματα. Ἡ ἀντιπάθεια αὕτη ἐξεδηλώθη τὸ πρῶτον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ, ἀλλ' ἐκ Γάλλων καταχομένου φιλοσόφου Charles-Louis-Michelet ἀποσταλάσεως αὐτῷ Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας του, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὡς ἔλεγε, νὰ σώσῃ τὸν μέγαν πολιτικὸν ἀπὸ ἀναπορεύτου καταστροφῆς. Τότε ὁ Βίσμαρκ τῷ ἀπήντησε: «Λυπούμαι πολὺ μὴ δυνάμενος νὰ ἀνχνιώσω τὸ βιβλίον σας, καθ' ὃ τετυπωμένον μὲ λατινικοὺς χαρακτῆρας.»

Ὁ Φοντενέλλος ἠγάπα πολὺ τὰ σπαράγγια, μάλιστα ὅταν ἦσαν μαγειρευμένα μετὰ τὸ λάδι. Ὁ Ἀββᾶς Τερασῶν, ὅστις τὸν ἀντιτίον τὰ ἤθελε μετὰ τὸ βούτυρον, ἦλθεν ἡμέραν τινὰ εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Φοντενέλλου, ὅστις τὸν προτεκάλεσε νὰ γευματίσῃ μετ' αὐτοῦ, λέγων ὅτι θὰ ἔκαμαν τὴν θυσίαν νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὰ ἡμίση τῶν σπαραγγίων, τὰ ὅποια εἶχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ διέταξεν ὄντως νὰ τὰ παρασκευάσῃ μετὰ τὸ βούτυρον. Ἀλλὰ ὀλίγον πρὸ τοῦ γεύματος ὁ ἀββᾶς αἰσθάνεται τὸν ἐκύτον του ἀσχημα, καὶ μετ' ὀλίγου πίπτει ἀπόπληκτος. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Φοντενέλλος σηκώνεται ἀμέτῳ καὶ τρέχει πρὸς τὸ μαγειρεῖον φωνάζων:

— Ὅλα μετὰ τὸ λάδι, τώρα ὅλα μετὰ τὸ λάδι νὰ γείνουν!...

— Λαμβάνετε, κυρία μου, τὴν «Mode Illustrée»·
— Ἐγὼ; Ὅχι, mon ami, — jamais! Δὲν θὰ μιμηθῶ ποτὲ ἡθῆ ξένα καὶ φραγκικά. Δὲν θέλω νὰ διαφθέρω διὰ τῆς μόδας τὰ ἑλληνικὰ φρονήματά μου! Quelle horreur!

Δύο λωποδύται εἰσδύσαντες εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ποιητοῦ κ. Π* ζητοῦσιν ἐν τῷ σκότει: νὰ ἀρπάξωσιν ὅτι εὐρωσιν. Ὁ ποιητὴς ἐξυπνᾷ ἐκ τοῦ θορύβου καὶ ἐννοεῖ περὶ τίνος πρόκειται.

— Βρὲ χαμένοι, ἐγὼ δὲ ἔρισκω τίποτε τὴν ἡμέραν μετὰ τόσῳ φῶς καὶ θὰ εὑρετε σεῖς ἔς τὰ θεοσκότεινα;

— Νὰ σὰς δώσω ἕνα τάλληρον, ἰατρέ, ἀφοῦ μ' ἐθεραπεύσετε τὸ σκυλί; Εἶνε ἴλιγο, γιαντρε;

— Μπά, κύριε, καὶ τί μ' ἐπῆρατε, γὰρ γιαντρὸν ἀνθρώπων;